

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évi. 231. sz. 1943. október 13 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Megegyezés Anglia és Portugália között Azori-szigeti támaszpontok átengedésére nézve

Elkeseredett közelharcok Kiev és a Pripjet torkolata között — Berlin jelentí: Az utóbbi napokban az arcvonal nem változott meg, az oroszok újabb területet nem foglaltak el, támadásaik meghiúsultak

Újabb hírek a vasárnap összeülő moszkvai konferenciáról — Amerikai lapok szerint Moszkva szovjet tulajdonnak tekinti Besszarábiát, Észak-Bukovinát, Lengyelország egy részét és a Balti-államokat — Moszkvában esetleg finn különbékéről is tárgyalnak

A moszkvai értekezlet ideje közeledik, erősen tartja magát a hír, hogy a hónapok óta beharangozott konferencia vasárnap, október 17-én kezdődik. Azt is tudni vélik, hogy Hull, Eden és Molotov 14 napra tervezik tanácskozásainak időtartamát. Eden angol külügyminiszter állítólag már útra kelt. Ezt abból a tényből következtetik, hogy Eden e héten már nem fungál az angol parlamentben.

Ugyanis londoni parlamenti körökben úgy tudják, hogy az alsóház irányításának feladatát ezen a héten Churchill veszi át. Az alsóház kedden tartja legközelebbi ülését. A kormány részéről mindig a külügyminiszter irányítja az alsóház tanácskozásait s abból a körülményből, hogy most Churchill veszi át ezt a feladatot, arra következtetnek, hogy Eden külügyminiszter már elutazott Moszkvába.

Míg angol sajtó oldalon feszült érdeklődés nyilvánul meg a moszkvai konferencia iránt, ezzel szemben a Szovjetunióban — mint Ankarában tudják — nem nagy figyelmet szentelnek a tervezett moszkvai hármas konferenciának. Hivatalos szovjet részről még egyáltalán nem adtak ki közlést a tervezett konferenciáról, annak időpontjáról, Hull és Eden küldetéséről és arról, hogy a konferencia Moszkvában ül össze. A külügyi népbiztosság közeli szovjet tájékoztatói iroda és a Tass hírügynökség ezideig egy szóval sem tett említést a tervezett hármas konferenciáról. A Tass még külföldi hírszolgálatában sem érintette ezt a kérdést.

Az Isvestija és a Pravda, nemkülönben a többi szovjet lap egyáltalán nem tett közlést a hármas konferenciáról, úgy-hogy a szovjet közvélemény mind a mai napig nem értesült a tervezett konferenciáról. A szovjet rádió, amely tapasztalat szerint jóval hamarabb számol be a külpolitikai eseményekről, mint a sajtó, s a külpolitikai kérdéseket kimerítőbben ismereti, a konferenciával kapcsolatban belföldi és külföldi híradá-

sában egyaránt a legmélyebb hallgatásba burkolózik.

BERLINI KÖRÖKBEN

a moszkvai értekezlettel kapcsolatosan nem kételkednek abban, hogy Sztalin maradéktalanul érvényt fog szerezni területi kívánságainak, különösen áll az a délkelet-európai területekre vonatkozóan.

AMERIKA ÁLLÁSPONTJÁRÓL

a svájci lapok bő tudósításokat közölnek. A bázei National Zeitung szerint Washingtonban nagy derűlátással tekintenek a moszkvai értekezlet elé. Ennek a derűlátásnak főalapja az a tény, hogy jelenleg nem állnak fenn ellentétek azoknak a rendszabályoknak tekintetében, amelyek mindegyik fél szükségesnek tart egyéni biztonsága érdekében.

Ténynek látszik, hogy az egész tárgyalási alapot a „biztonsági vitára” helyezték át. Hyen körülmények között fel kell adni az Egyesült Államoknak korábbi fenntartásait Oroszország hadászati határai tekintetében azonban, mint az amerikai kormány a közvéleményt tájékoztatta, még most is szembeszállnak bizonyos határkövetelésekkel.

Tájékozott washingtoni körökben hangsúlyozzák ezzel kapcsolatban, hogy vannak különböző pontok, amelyekben Washington hajlandó álláspontját a tárgyaló asztalon feladni, ha megfelelő ellenszolgáltatást kaphat, ami abban az esetben adódhat, ha Oroszországgal nagyszabású megállapodást kötnek.

A tárgyalások részletei tekintetében, abban reménykednek, hogy a lengyel határ kérdésében találnak olyan formulát, amely kielégíti a hadászati határmegoldásra vonatkozó orosz követeléseket és ugyanakkor a legszélesebb lengyel körök számára is elfogadható.

A balti államok tekintetében felmerült orosz követeléseket a való helyzetet szemlélő londoni és washingtoni körök meglehetősen könnyű ügynek tekintik. A

jugoszláv kérdés annakidején igen komoly volt, ma már azonban nem az, miután az angolszások a jugoszláv partizánokat elismert küzdő szövetséges társaknak tekintik.

Mindenesetre világos, hogy Washington és London hajlandó mindent elfogadni, amit Oroszország saját biztonsága érdekében szükségesnek tart és amit mind az Egyesült Államok, mind Nagybritannia saját biztonságuk szempontjából is kielégítő védelmi eszköznek tekintenek. Az egyetlen nagyobb probléma, amire nézve az előzetes megbeszélések nem hoztak pozitív eredményt, a Németországgal szemben való magatartás a háború után.

Mindezekből kitűnik — fejezi ki be a svájci lap, — hogy a határkérdések megvitatásánál a hadászati szükségességek erősebben hangsúlyozódnak ki, mint a nemzeti kisebbségek jogai.

AZ AMERIKAI SAJTÓ

Élénken foglalkozik a moszkvai értekezlet eshetőségeivel. Bár egyes jelentések szerint nincs szó olyan félreértésekről, amelyekről a világsajtó ír más lapok kiemelik az ellentéteket Moszkva, London és Washington között. A Newyork Times Finnországgal és a balti államokkal kapcsolatosan megállapítja, hogy az angolszások és oroszok felfogása nem mindig egyezett. Amidőn Anglia hajlandó volt elismerni a szovjet jogát a balti államokra, az Egyesült Államok tartózkodtak ettől, mert az Atlantic nyilatkozat megsértését látták benne. Moszkva szovjet tulajdonnak tekinti Besszarábiát, Észak-Bukovinát, Lengyelország egy részét és a balti államokat és az orosz sajtó gúnyos hangon ír mindig az erről szóló vitákról, majd felteszi a kérdést, vajjon az Egyesült Államok megakarják-e tartani a háború után Caledoniát és Texasot. A newyorki lap a továbbiakban tudni véli, hogy Moszkva Finnországgal egyes részeire is igényt tart, a Leningrád és Murman vasútvonal biztosí-

tása érdekében. Meglátásunk szerint folytatja a lap — noha bizonyosan nem lehet állítani, hogy Moszkvában az esetleges finn külön békéről is tárgyalni fognak. Az Egyesült Államok és Finnország között nincs háborús állapot. Ennélfogva Washington esetleg vállalhatja a közvetítő szerepét, ha Helsinki és Moszkva kölcsönösen beleegyeznek ebbe.

BORULATÓAN

ítéli meg a helyzetet az emigráns jugoszláv és görög kormány. Kairói hírek szerint az ottani menekült kormányok vezetőköreiben bizonyos aggodalommal tekintenek a moszkvai külügyminiszteri értekezlet elé. Attól félnek, hogy mind Edent, mind Hullt kormányai igen messzemenő felhatalmazással látták el arra vonatkozólag, hogy egyes kérdések tekintetében engedelményeket tegyenek, hogy az értekezlet minden körülmények között pozitív eredményt érjen el. Arról is megvannak győződve, hogy az Egyesült Államok, bár jelenleg úgy nyilatkoznak, hogy nem ismerik el az Oroszország által követelt stratégiai határokat, mégis egyes pontokban hajlandók lesznek ettől az álláspontuktól eltérni, ha sikerül nekik a szovjetet rábírní, hogy lépjen be a Japán elleni háborúba. Az al számolnak, hogy az oroszok megtagadják ugyan hivatalosan a hadbalépést, támaszpontok átengedéséről azonban lehet velük tárgyalni. Kairóban attól tartanak, hogy a szovjet ezel szemben szabadkezet akar magának biztosítani a Balkánon, Lengyelországban és a Keleti tenger térségében. Ezeknek az aggodalmaknak a megerősítését a kairói emigráns körök az angol „Times” vasárnapi közléseiben látják és mint az északamerikai lapok is kiemelik, hogy a nyugati szövetségesek politikájukat a Kreml politikájával és a forradalmár partizánmozgalom követeléseivel hozzák összhangba.

TÖRÖKORSZÁG KITART
SEMLEGESSÉGE MELLETT
Ankara politikai köribe-

nagy meglepetést kellett egy United Press-jelentés, amely szerint Steinhardt USA nagykövét kijelentette, hogy Törökország nem lép ugyan be a háborúba az ősz folyamán, bizonyos azonban, hogy még a jövő év tavaszán hadba száll a szövetségesek oldalán.

A török főváros politikai körében utalnak arra, hogy ez az amerikai nyilatkozat éles ellentétben áll a vezető török államférfiak ama ismételt nyilatkozatával, hogy Törökország kitart semlegessége mellett és alapjában véve a legsúlyosabban dezavualja a török kormányt.

PORTUGÁLIA

Új helyzetbe került. Az utóbbi napokban feszült figyelemmel kísért tárgyalások voltak Lisszabonban. Hírek terjedtek el, hogy Portugália követeli Japántól az általa megszállott szigetek kiürítését. Új fejleményként hat az a hivatalos bejelentés, melyet Churchill tett az angol alsóházban. Eszerint a portugál kormány angol kérésre hajlandóan nyilatkozott arra hogy Angliának bizonyos könnyítéseket tegyen az Azori szigeteken, a brit hűjözás biztosítására.

Lisszaboni jelentés szerint a portugál kormány a szövetségesek kívánságának a portugál-angol szövetség keretében tett eleget. A portugál felségjogokat a támaszpontok rendelkezésre bocsátása nem befolyásolná. Az Azori-szigetekhez tartozó Terceira-szigetet az angolok rendelkezésére bocsátanák. Más engedményeket is tettek ezek között szerepel a hármas egyezmény hatalmainak német és

FONTOS TUDNIVALÓK

Az 1944—45 évi kenyérgabona beszállítási kötelezettség szabályozása. (7).

Legkisebb munkabérek az ártu-fuvarozó és szállítmányozó iparban. (7).

Hirdetmény az újabb burgonya kiosztásról. (7).

Hirdetmény a szappanjegyek beváltásáról. (4).

TOKES FOTO
MŰVÉSZI KÉPET KÉSZÍT

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

más konzulátusoknak megszüntetése valamennyi szigetsopronon és a nemzetek állampolgárainak elszállítására. A portugál semlegességi politikában nem történt változás. Eppen így nem változik a Spanyolországgal folytatott politika sem. Az Azori-szigetek az Atlanti-óceán középső részén vannak és nagyon alkalmasak hajótámaszpontok létesítésére.

A KELETI ARCIVONALON

a hadihelyzet az utolsó 24 órában nem változott. Berlinben a következő képet adják a helyzetéről:

Az a heves és nagyarányú támadás, amelyet a bolsevisták néhány nappal ezelőtt az Azovi tenger és Zaporozsje között indítottak, hétfőn már ellanyhult és így kedden meglehetősen állapítani, hogy az oroszok messze menő terveit meghíusultak. Ennek a ténynek német katonai körök azért tulajdonítanak nagy jelentőséget, mert az orosz hadvezetők itt mindent megkísérlettek, hogy az arcvonalat áttörjék. Ez azonban ezúttal sem sikerült. A keleti arcvonal többi szakaszán mint a Dnyeper középső folyásánál, a Pripjet-torkolatnál, Gomel és Velikije Luki térségében végrehajtott támadások szintén eredménytelenek voltak és így kedden német katonai körökben joggal állapíthatják meg, hogy a keleti arcvonalon az utóbbi napokban az arcvonal nem változott meg, ami annyit jelent, hogy az oroszok újabb területeket nem foglaltak el. Az időjárás továbbra is jó, száraz és meleg. Ez az idő a hadműveletek szempontjából a legkedvezőbb.

KIEV BIRTOKÁÉRT

a szovjet újabb rohamot indított. Miután a frontális támadás nem sikerült, most a városoktól északra és délre nagyobb hídfőállásokat akarnak kiképezni és azokról folytatni a támadást.

Az „Interim“ közlése szerint Kievet és a Pripjet torkolatát között a bolsevisták széles arcvonalon nagy gyalogos erők harcbevételével támadtak. Az iszapos erdővidékeken elkeseredett közelharcokra került sor, a német páncélosok páncélgrenátókkal együtt megállították és felmorzsolták a bolsevisták messzire előretört támadó ékeit. Az azonnal megindított ellentámadással a bolsevistákat kiindulási állásaikba verték vissza. Az október 12-re virradó éjszaka ugyanebben a térségben ellentámadással felmorzsolták a németek egy átmeneti jellegű betörését.

A DÉLOLASZORSZÁGI ARCIVONALAT

az eddigi harci tevékenységek tovább folyása az Appenineken, valamint az jellemző, hogy a brit erők a nyugati és az északi partok térségében csupán tüzési zavaró tüzelésre szorítkoznak. A Campagnei síkságon nagyobb brit felderítő csapatok, a Voltorno folyón való átkelési lehetőségek után kutatnak. Az angol csapatokat még a part déli részén visszaszorították.

Német hadijelentés

Meghíusultak a szovjet rohamok

A német véderőparancsnok-sága közli:

Az Azovi-tenger és Zaporozsje között az ellenséges támadások hevesége az előző napon szenvedett nagy veszteségek miatt alábbhagyott. A Szovjetet ismét mindenütt visszavetették.

A keleti arcvonal többi szakaszán, mindenképpen a Dnyeper középső folyásánál, a Pripjet-torkolatnál, a Gomeltől délre fekvő térségben és Velikije Luktól délnyugatra szintén meghíusultak az ellenséges támadások. A kemény harcok folyamán csapataink több helyen sikeres ellentámadásokra indultak a légi fegyvernem erős támogatásával. A legutóbbi hetek harcában az Azovi tengertől északra különösen kiténtette magát a Hauser ezredes vezette alatt álló közép-német 13 páncélos hadosztály.

DÉLOLASZORSZÁGBAN

A délolaszországi arcvonalon az

Churchill bejelentése az angol-portugál egyezményről

Amsterdam, október 12. (Német Távirati Iroda.) Mint a brit hírszolgálati iroda jelenti, Churchill kedden az alsóházban kijelentette, hogy a portugál kormány angol kérésre hajlandóan nyilatkozott arra, hogy Angliának bizonyos könnyítéseket tegyen az Azori-szigeteken, a brit kereskedelmi hajók forgalmának az Atlanti-óceánon való jobb biztosítása érdekében. A megállapodások — mint Churchill kijelentette — átmeneti jellegűek, úgyhogy a brit tengeri hajókat az ellenségeskedések befolyásolja semmiféle tekintetben sem a portugál kormány még mindig fennálló azon kívánságát, hogy semlegességi politikájára az európai szárazföldön továbbra is fenntartja és ezzel az ibériai félszigeten egy békeövezetet alkosson.

A továbbiakban azt hangoztatta

Portugália feladja semlegességét?

Zürich, október 12. Lisszabonból jelenti az „United Press“: Lisszaboni megbízható helyekről származó értesülések szerint Salazar a parlamentet rendkívüli ülésre fogja egybehívni és nagyfontosságú beszédet mond. Ezt a hírt hivatalosan eddig nem erősítették meg, azonban általában azt állítják, hogy Salazar bejelenti a portugál semlegesség feladását a nem hadviselő álláspont javára. A portugál légi és tengerészeti támaszpontokat használatra a szövetségesek

A német búvárhajók új torpedói akusztikai mágnességgel bírnak

Lisszabon, október 12. A Reuter jelenti, hogy a német búvárhajók újabb akusztikai mágnességű torpedókat használnak. A rendelkezésre álló jelentések szerint az új német torpedókban a hajótest acélváza okoz villamosságot és a

Belgiumban japán repülőket láttak?

Zürich, október 12. A „Nationalzeitung“ közli a független belga távirathírügynökség jelentését, amely szerint Belgiumban a háború kitörése óta először láttak japán repülőket. A japán repülőket je-

Sforza gróf útban van Olaszország felé

Zürich, október 12. (Bud. Tud.) Sforza gróf, volt külügyminiszter Londonban megbeszéléseket folytat. Mértékadó brit körök közlése szerint most útban van Olaszország felé. Bizonyos angol körök Sforza grófot a szabad-

Churchill üzenete az amerikai főparancsnokhoz

Zürich, okt. 12. (Bud. 12.) Londoni jeletés szerint Churchill az európai hadműveletek területén levő amerikai csapatok főparancsnokához intézett üzenetében köszönetét fejezte ki az amerikai

ellenség csak középső szakaszon indított néhány helyi támadást. Egy átmenetileg végrehajtott betörést ellentámadással kitisztogattunk. Az arcvonal többi részén ellenséges harcsoportok fokozódó tüzési tevékenység mellett előre tapogatóztak harci előőrsink felé.

A dodekanezoszi tengervidéken a légifegyvernem elsüllyesztett egy ellenséges hadijárművet s jó eredménnyel bombázta az ellenség szigettámaszpontjait.

PHILIPP REPÜLŐALEZREDES HÓSI HALÁLA

Hans Philipp alezredes, egy vadász repülőcsoport parancsnoka, a tölgyfalombbal és kardokkal díszített vaskereszt lovagkeresztjének tulajdonosa. Légiharcban életét vesztette. A légi fegyvernem benne egyik legkiválóbb vadászrepülőjét veszítette el, aki 206 légi győzelmet aratott.

Churchill, hogy az ő kijelentése arra a szerződésre támaszkodik, amelyet 1873-ban III. Eduard király és Eleonora portugál királyné írtak alá. Churchill nyilatkozatában különösen az 1873-ban kötött szerződés I. pontját hangsúlyozta, amely szerint a szerződő feleknek, mint „hű és igaz barátoknak“ a jövőben ugyanazon barátok és ugyanazok ellenségei lesznek. egy mást kölcsönösen segítik és támogatják mind vizen és mind szárazföldön. Így legyen ez a jelenben és a következő nemzedékek életében is.

Churchill kijelentette, hogy a brit-portugál tárgyalások befejezésekor a brit külügyminiszter üzenetet küldött a portugál államfőhöz, amelyben hangsúlyozta, hogy azok a könnyítések, amelyeket Nagy-Britannia most a portugál kormánytól kapott, jelentős mértékben hozzájárulnak a brit hajózás védelméhez. (MTI)

rendelkezésére bocsátják. Madridba érkezett további jelentések szerint ezeket még szintén nem erősítették meg. Bizonyos számú szövetséges hadihajó már megérkezett az Azori-szigetekre. Mindenesetre tény az, hogy továbbra is nagymennyiségű hadianyag érkezik a portugál kikötőkbe. ahol már nem is próbálják titokban tartani ezt az előkészületet. Portugáliát vasárnap első ízben sötétítették el. Ez próba-elsötétítés volt és este 8 órától 2 óráig tartott. (MTI)

hajócsavarok lármaja vonzza a lövedéket. Ha a megtorpedozandó hajó esetleg az irányát változtatja, akkor a célbavett hajó okozta mágnesség megváltoztatja a lövedék pályáját is egy rendkívül érzékeny szerkezet révén.

Belgiumban japán repülőket láttak?

lenlétét főképp Antwerpenben és Brüsszelben állapították meg.

A svájci lapok ezt a hírt kérdőjellel hozzák és azzal a megjegyzéssel, hogy a legnagyobb fenntartással kell fogadni. (Bud. Tud.)

8. repülő hadtestnek a Németország ellen intézett legutóbbi nagy támadásért. Churchill az üzenetben többek között azt mondta, hogy meg van győződve arról, hogy ezek a repülőek köz-

sen megadják a „hátdőfést“ Németország ipari teljesítőképességének s illymódon elegyengetik az utat a végső győzelem számára.

Anglia nem ismeri el Etiopia császáranak az olasz királyt

Amszterdam, okt. 12. (NTI) Az angol alsóházban az a kérdés hangzott el, hogy a brit kormány elismeri-e még az olasz királyt, mint Etiópia császárat?

ra. Megjegyezte Churchill, hogy hogy a német légihaderő a repülőépítés terén is az offenzívából a deffenzívába ment át.

A brit külügyminisztérium államtitkára, — mint a brit hírszolgálati iroda jelenti, a keddi ülésen erre a kérdésre nemmel válaszolt. (MTI)

Eltűnő magyar árnyak nyomában... Manila magyar parancsnoka

Zsámbokrétlen elégedett a múlt század utolsó éveiben egy igen szerény viszonyok közt tengődő familia. A szorgalmas apa fia: Reiss János József, tizennégy éves sem volt, amikor elvándorolt a szülői háztól — az akkori szokásokhoz híven — Amerikába. Hátha megsegíti ott az Isten és boldogulást enged neki?...

Reiss János József útja tehát Amerikába vezetett. Azonban előbb egy kis vargabetűt csinált. Arra a hajóra, amelyre munka ellenében felvették, más rendeltetés várt, min hogy a newyorki szabadságszobor irányába vegye útját. A hajó, váratlan utasításra, Kína felé vette útját, ahol akkoriban éppen Japannal folyt a háború. — Japán nem fért el egy szigeten és ezért a szembenekövő nagy szárazföldön próbálta lábát megvetni. Az első japán—kínai háború úgy kezdődött, hogy Koreában, a Japánnal szemben elnyúló félszigeten elterülő országban lázadás ütött ki. Korea uralkodója a kínaiaktól kért segítséget. Az eredmény az lett, hogy a japánok és kínaiak összekaptak, a japánok megfúrták egy kínai csapatzállító hajót, 1500 kínai katonát a tengerbe fulladt és erre aztán megérkezett a kínai hadüzenet. Japán egy-kettőre kiverte a kínaiakat Koreából, az országot anektálta és a koreai császárt lemondatta. — Kína igen nagy áron szabadult meg attól, hogy japán csapatok az anyaország területére is be ne nyomuljanak. Az európai hatalmak közelbepesét kérték, amelyek hajlandók is voltak Japánnal jó szót szólni Kína érdekében. Ennek azonban nagy ára volt: egy sor értékvesztés kikötőt át kellett adni a nagyhatalmaknak.

A folytonos területvesztések és a háború miatt általános lett az elégedetlenség Kínában. A császár ugyan maga békés ember volt és nem pártolta az összeesküvéket, annál erősebben támogatta azonban a szélsőséges nemzetieket az öreg anyacsászárnő: Hszu-Tszi.

A Zsámbokrétől kivándorolt magyar fiatalember éppen akkoriban érkezett meg Pekingbe. A kínai fővárosban, amikor a lázadás tetőpontját érte el. Akkor ölték meg báró Kettler Kelemen, II. Vilmos császár kínai nagykövétét Peking utcáján. Az izgalom tetőfokára hágott és a Pekingben állomásozó európai követségek sűrűsben fehér védőgardát szerveztek. Mi sem volt természetesebb, mint hogy Reiss János József is beállt ebbe a ténér seregbe. A védősereg elszáncolta magát az angol követésen és hosszú hetekig ellentállt az ostromló kínai forradalmároknak, akik magukat boxereknek nevezték, az egyetértés ékei“ című titkos szövegkezet után.

Katteler meggyilkolása izgalomba hozta az európai kormányokat. Amerikai, német, francia, angol, sőt még japán csapatok is megindultak. A sereg mintegy nyolcvanezer főt tett ki és vezetésük, gróf Waldersee német tábornok volt. A felszabadított 1900. december 30-ára sikeresen el is érkeztek Pekingbe és békére kényszerítették a császárt. Az öreg császárnő, minden rossznak szülőanyja, elmenekült az ország belséjébe és a boxerek letették a fejéért. Bűnbánó küldöttség ment Berlinben és Kettler meggyilkolásának színhelyén a kínai kormány emlékoszlopot emelt.

Reiss János József azonban „benmaradt“ katonának, ha már egyszer elkezdte. Egyideig

a Kinában állomásozó fehér csapatoknál szolgált, őrmester, hadnagy, végül százados lett, a világháború utáni zűrzavaros időben pedig Szibériába vezényelték a kommunista által kiűrt vidékek nemzetközi megszállására. Itt igen sok jött a riocskai fogolytáborban élő magyar hadifoglyokkal, amiről Mezey István professzor emlékezik meg munkájában. — Amikor azután a közeli Fülöp-szigeteken önálló hadsereg alakult és a Fülöp-szigetek köztársaságának elnöke tisztikart szervezett, Reiss János József felajánlotta szolgálatait. Rövidesen őrnagy, alezredes, majd ezredes lett és állomáshelye ezertül Manila, a szigetszög fővárosa lett.

Sokáig volt Reiss János József a manilai helyőrség parancsnoka. Amikor nemrégiben, a budapesti eucharisztikus világkongresszus előtt, éppen Manilában tartották meg az első világháború emléktáborát, Madarász István, akkori pápai prélatus vezetésével nagy magyar küldöttség érkezett a szigetre. Ekkor hallottunk újra hírt az akkor már legendáshírű manilai parancsnokról. Életét dr. Mezey István, a kiváló orientista kutatta fel. Ma már Reiss János József idős ember. El-e, hal-e — a jó Isten tudná megmondani.

Kerekesházy József

Ünnepélyesen búcsúztatták

Micskey Miklós ezred st

A gyalogezred I. zászlóal, tisztjeltsői tegnap este bajtársi vacsorát rendeztek. A vacsora keretében ünnepélyesen búcsúztatták a távozó Micskey Miklós ezredet. A búcsúszavakat vitte Miklós Sándor alhadnagy, a legzölsebb tiszthelyettes mondotta. Isten áldását kérte a volt parancsnokra és az kívánta, hogy új állomáshelyén fogadják olyan szeretettel, amelyen szeretettel most bajtársai nevében ő mond istenhözadót.

Micskey ezredes meleg szavakkal mondott köszönetet a szívélyes búcsúért.

Bombakárosultak a Duce házaiban

Bologna, okt. 12. A Duce Riódionban levő házaik rendelkezésére bocsátotta a bombakárosult családoknak. A legsúlyosabb károsodást ért és legszörnyebb bolgionai családok közül nyolcvan helyezett el ezekben. (NTI)

Új templomok haragok nélkül

Berlin, október 12. A német mérnökök már most több tervet dolgoztak ki a háború után építendő templomokhoz. Az új templomokban nem szerelnék fel haragokat, hanem egy német mérnök új találmányát, egy úgynevezett elektromos harangjáték szerkezetet alkalmaznak, amely sokkal kevesebb költséggel és építési nehézségekkel ugyanolyan szép hangokat biztosít, — mint a legrégebb eredetű harang.

A Vatikán semlegessége

Róma, okt. 12. (NST) A Vatikánváros Szent Anna-kapuján hirdetményt függesztettek ki, amelyben a Vatikánváros kormányzója a lateráni szerződésekre való hivatkozással megállapítja, hogy a Vatikánállam szabad, független és szigorúan semleges állam. A hirdetményt Róma város német parancsnoka is ellenjegyezte.

Asszonyok furcsa Robinson-faluja az orosz mocsarak közepén

Rádióállomás tervei egy méhkasban — A vörös körömlakk elárulja a rádiózó orvlövész-parancsnokot

(M. kir. 2. honv. haditudósító század. Szabó Sándor zászlós.)

Dél felé járhatott az idő, amikor az erdőség belsejében egy ismeretlen faluba érkeztünk. Nagyon sok ilyen „ismeretlen település” van itt a mocsárban. Az orosz téréképek megbízhatatlanok. Több ízben előfordult, hogy nagyobb községet, mit a térkép nével tüntetett fel sehohsem találunk. A környékbeli lakosság azután bevallotta, hogy valahol volt ilyen falu, de még a háború kitörése előtt felperzselték az oroszok.

Ez (tipikus meglepetés) mód szerez a holsevisztáknak. Nagyon sok ilyen települést töröltek el a föld színéről és csak a téréképek beszélnek rólok.

Viszont több olyan települést is találtunk, amelyet nem tüntetnek fel a téréképek. Pedig ezek, mint a lakosság mondotta — már évtizedek óta itt állottak.

Ez utóbbin nem is csodálkozunk nagyon. A végtelen orosz erdősegekben nem egyszer akadunk olyan eldugott községekre, amelyek még orosz katonát sem láttak soha. Adót nem fizettek, „városi” embert nem ismertek, iskolájuk nem volt. Úgy éltek, mint a robinsonok: az erdővidék mostoha önellátásából.

Ez is ilyen „Robinson-faluca” volt.

Az ilyen eldugott telepeket használták fel az orvlövészek támpontnak, ide jártak aludni, itt tárolták a téli élelmüket és ezekbe a tanyákba húzódtak vissza, valahányszor csapataink megindultak ártalmatlaná tételükre.

Furcsa volt ez a tanyatelep, árva lelket nem láttunk. A kényes füstöltek. Az ablakok deszkákkal voltak beszegezve. Olyannak látszott messziről — mert még csak messzelátóval kémleltük — mintha halott lenne. Még állatokat sem fedeztünk fel benne. Csak éreztük, itt valami nincs rendjén. Valami titkot rejteget ez a néma telep.

Után rájöttünk. A házakban elbujva találtuk a lakosságot: de csak asszonyokat és gyerekeket. Tíz éven aluli gyerekeket. Senki mást. Az asszonyok között voltak fiatalabbak is, harminc-harmincöt év körüliek, de legnagyobb részük idősebb, elnyomorodott természetű volt.

Itt, Oroszországban érdekes méhkasokat használnak. Vas-tagtörzsi fák belső részét kivájják és ezeket a kivájt fenyőhordókat akasztják fel a fákra — méhkasnak. Egy ilyen méhkasra bukkanunk. Csak úgy véletlen kíváncsiságból megnéztük. Hát méhnek híre-hamva sem volt benne. Ellenben rendkívül érdekes felfedezésre jutottunk.

A faüregbe egy parancsnok-nő-féle nő orvlövész elektrotechnikai feljegyzései voltak beletelve. A rengeteg jegyzet között ráakadtunk egy orvlövész-rádióadó vázlatára is. A telepen vagy a közelében tehát titkos rádióállomásnak kell lennie s minden valószínűség szerint a falu lakosai között lesz a nagy elektrotechnikai tudással rendelkező orvlövész parancsnok-hölgy is.

Utánanézünk. Az összecsdített asszonyok mind piszkosak, rongyosak voltak, együgyű képpel bámultak ránk. Legtöbbjé: szennyestű, vézna, félmeztelen gyermekét tartotta a karján.

Melyikük lehet az orvlövész-parancsnok?

Valamelyik honvédnek gyanus lett az egyik asszony vörös körme. Az asszonyt elővezettük, kezét jól megnéztük. Valamennyi körmen valóban ott láttuk a körömlakk nyomát. Most már nem kellett keresni az orvlövész-parancsnokot. Nehány kérdés után belezavardott vallomásába és minden: elmondott, Moszkvában végezte az orvlövész-iskolát s rádióparancsnoki kiképzést kapott. A villanyműszaki feljegyzések az övéi. De azt a leghatározottabban tagadta, hogy a telepen rádióállomás volna.

Arra a kérdésre, mit keres itt, nem volt hajlandó válaszolni. Arra sem, hogy hol vannak a férfiak.

Átkutattuk a házakat. Semmi különösen nem találtunk. De egy kétségtelen volt: a férfienélküli telep az orvlövészek titkos támaszpontja. Tehát nem hagyható így tovább. A lakosok összeszedték vagyonkájukat s elkelték hagyniok házaikat, hogy áttelepítsük őket. Pillanatok alatt lángborultak a tetők, recsegeve égtek a kiszáradt deszkafalak. A kis asszony- és gyerekkaravánnal pedig megindultunk visszafelé. Nem jutottunk messzire, amikor hatalmas robbanás reszketette meg az erdőt. A telep elrejtett löszraktára felrobbant.

Másnap még többet is megtudtunk. Egy felderítőjárőr a légegytanyacsoport egyik háza alatt hatalmas üreget fedezett fel. Az üregben rádióalkatrészek, lámpák, huzalok. A furcsa üreg teljesen körül volt aknázva. Ezek az aknák robbantak fel tegnap.

Mégis csak volt rádióállomás a telepen.

A kihallgatott telefonbeszélgetéstől meghatódtak az álarcos rablók és nem lőttek

Budapestről jelentik: Az Uzsoki utcai álarcos rablótámadókat, akiket Hatvanban, illetve Egerben fogtak el, a budapesti főkapitányságra vitték. Tegnap egész nap tartott a kihallgatás. Elmondták, hogy lelkiismeretüket az Uzsoki utcai eseten kívül még 13 betörés és két lopás is terheli. Kihallgatásuk után helyszíni szemlére vitték őket az Uzsoki-utcaiba.

Elmesélték a gengszertámadás tettei, hogy három napon keresztül készülték a villa kifosztására. Napokig figyelték Urbányiék lakását. Két betörő a lakásban „dolgozott”, három társuk a kertben, illetve az utcasarkon őrt állt, hogy azt, aki esetleg meg akarná akadályozni a rablást, azt ártalmatlanná tegyék.

A helyszíni szemlén az is kiderült, hogy a betörők kihallgatták Urbányiék egyik telefonbeszélgetését. A kirabolt MÁV főtélügyelő tanítónő nővére e telefonbeszélgetés alkalmával rendes, erkölcsös

életre figyelmeztette kis cselédeleányát és arról beszélt, hogy mindig úgy fogják kezelni, mint egy családtagot. Ezt a beszélgetést hallotta az egyik gengszter és annyira meghatódott, hogy kiadta a parancsot társainak: semmiestre se löjjenek a házbanlevőkre, még akkor se, ha ellenállást tanúsítanak, bár az előzetes megbeszélésen abban egyeztek meg, hogy aki ellenkezik velük, azt lelövik.

Elmondották még, hogy a támadás után összevesztek azon, hogy merre meneküljenek, de meglepetészerűen valamennyien találkoztak Hatvanban, mert ott volt az orgazda s mindegyik betörő be akarta csapni társát, hogy nagyobb részt szerezzen magának.

Valamennyiüket letartóztatták és miután töltött revolverral hatoltak be az Uzsoki-utcai lakásba és azzal fenyegették meg annak lakóit, statáriális bíróság elé kerültek.

Debrecenbe akartak menekülni a tettesek

Az Uzsoki-utcai álarcos rablók négyen voltak. Közülük kettőt: Kerek József 19 éves segédmunkást és Megyeri László 21 éves isaszegi lakost Hatvanban fogták el. Kihallgatásuk során megállapítást nyert, hogy a rablást nem ketten, hanem négyen követték el és a másik két tettes Eger felé menekült.

A nyomozás most már Egerbe helyeződött át, ahol megállapították, hogy Grégász János 28 éves hentessegéd, rákoskeresztúri lakos és Hermál Márton 25 éves gyári munkás, ugyancsak rákoskeresztúri lakos a Vadászkiút-szállóba vitette magát és ott azt az utasítást adták a bérautosznak, hogy a

késő esti órákban menjen vissza értük és vigye őket Debrecenbe. Azt nem sikerült megállapítani, hogy Debrecenben újabb bűncselekmény elkövetését tervezték-e, vagy csak itt akartak elrejtőzni a nyomozó hatóságok elől.

A detektívek ócska ruhába öltözve elrejtőztek a szállóában. A betörők a délután folyamán orgazdákat kerestek, akiknél a rablott tárgyak egy részét értékesítették. Mikor visszatértek a szállóába, a detektívek rajtuk ütöttek. A rablók pisztolyt ragadtak, azonban a detektívek kiűzték kezükből és lefegyverezve őket Budapestre kísérték.

A MATEOSZ-autósok szélhámosát kézrekeillette a debreceni rendőrség

Kilenc autógumit kínált eladásra 21.000 pengőért a debreceni teherautótulajdonosoknak azzal, hogy a gumik a budapesti keleti pályaudvaron egy szénrakásban vannak elrejtve

A debreceni MATEOSZ-autósok Ispótytelepi garázsában megjelent egy magát Klavág János miskolci lakosnak kiadó férfi, aki a tehergépkocsi tulajdonosoknak kilenc darab különleges és belső gumit kínált eladásra 21.000 pengőért. Klavág, aki a vasúti fűtők jellegzetes kék zubbonyában jelent meg az autósoknál, elmondta, hogy az autógumikat a budapesti keleti pályaudvar fűtőházában egy szénrakás között elrejtve tartja és ott tudja azt átadni.

Vitéz Porffy Ferenc, a MATEOSZ debreceni kerületé-

nek vezetője, amikor értesült arról, hogy az állítólagos Klavág János milyen ajánlatot tett a debreceni tehergépkocsi-tulajdonosoknak, nyomban értesítette a debreceni rendőrséget. Vitéz Porffynak ugyanis tudomása volt arról, hogy az ország különböző részeiben hasonló trükkkel dolgozott egy szélhámos. Autógumikat kínált eladásra a megszorult gépkocsitulajdonosoknak, ezeket vett fel tőlük azzal, hogy a keleti pályaudvar fűtőházánál adja át nekik a gumit. A fűtőház kapujában elvált tőlük azzal, hogy

elintézi a dolgot, aztán egy ol dalkijáraton a pénzzel együtt eltűnt. Mivel az a gyanúja merült fel, hogy a Debrecenben feltűnt Klavág János azonos ezzel a szélhámosal, aki egyik dunántúli város gépkocsitulajdonosait többek között 32.000 pengővel károsította meg, felhívta a rendőrség figyelmét az esetre. A rendőrség rövid nyomozás után kézre is kerítette Klavág Jánost, akiről kiderült, hogy 23 éves gépkocsivezető és nem vasúti fűtő. A debreceni rendőrség átiratot intézett Budapestre és azokba a városokba, ahol autógumi-szélhámos működött és folytatja a vizsgálatoz annak tisztázására, hogy Klavág János azonos-e az országosan körözött csalóval.

Klavág János, aki az autótulajdonosoknak azt mondta, hogy külföldi mozdonyvezetőktől szedte össze a teljesen új gumikat, ezzel a mesével nagy összegeket szedett össze, amit aztán elmulasztott. A rendőrség ezúton is felhívja azokat, akiket

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. X. 13.

Bizalmat érdemel, amiben nem csalódnak. A Chlorodont minősége mindig ugyanaz. Chlorodont fogpaszta Magyar készítmény.

megkárosított, hogy jelentkezzenek a debreceni kapitányságon.

Fiók-internátust létesítenek Debrecenben az egyetemi hallgatók részére

Dr. Mártonffy Kálmán miniszteri tanácsos tárgyalásainak eredménye

Előkelő vendége volt a Tisza István tudományegyetemnek. Dr. Mártonffy Kálmán miniszteri tanácsos, az egyetemi ügyosztály főnöke vasárnap Debrecenbe érkezett. Hétfőn délelőtt megbeszéléseket folytatott az egyetemi tanáccsal, aztán külön a hittudományi, a jogi és a bölcsészeti karral. Egyetemi kérdéseket vitattak meg.

Az együttes ülésen dr. Bodnár János rektor indítványozta, hogy a férfi egyetemi hallgatók részére is csináljanak fiók-internátust, amint ezt a leányok részére megtette a Horthy Miklósné leányinternátus, amely a központi egyetemen kapott meg helyet.

A fiúk részére is a központi egyetemen lehetne helyet biz-

tosítani, még pedig a könyvtár alatt levő helyiségekben, ahol még 40 fiú számára tudnának lakást csinálni. Egy hónap alatt ezt a fiú fiók-internátust berendezik és meg is nyitják.

Azért van szükség ilyen intézkedésre, mert a Tisza internátusban nincs már férőhely, lakást viszont Debrecenben alig lehet kapni. Fontos érdekek fűződnek hozzá, hogy a fiúk zavartalan tanulását biztosíthassák.

Mártonffy Kálmán dr. egyébként hétfőn kihallgatásokat tartott, kedden délelőtt pedig tisztelgő látogatáson jelent meg a püspöknel, a hadtestparancsnoknál, a főispánnál és a polgármesternél és tegnap este utazott vissza Budapestre.

Lezárt egységcsomagokban kapják a ruhaneműt a mezőgazdasági munkások

A helyi közzéllátási bizottságok állapítják meg az igényjogosultságot

Ez évben a kormány az eddiginél szélesebb keretek között kívánja a mezőgazdasági és hadiüzemi munkásság részére a téli ruhát, fehérneműt, valamint egyéb háztartási textilcikkeket biztosítani. A hadiüzemi munkásság ellátása az egyes üzemek keretén belül már folyamatban van s a mezőgazdasági munkásság ruházati gondjainak enyhítésére szánt ruhaneműek szétosztása iránt is intézkedés történt. Az akcióban, mint igényjogosultak elsősorban a mező-, kert- és erdőgazdaságban alkalmazott éves gazdasági cselédek részesülhetnek, de rajtuk kívül számításba jönnek az erdőgazdaság idénymunkásai és a somnás idénymunkások is. A közzéllátási kormányzat az elmúlt évek tapasztalatai alapján nagy gondot fordít az igényjogosultság megállapítására. A törvényhatósági és községi közzéllátási bizottságoknak jut az a feladat, hogy az igényjogosultságot megállapítsák.

Ugyancsak a mult tapasztalatai alapján különös gonddal ügyelnek arra s szigorúan ellenőrzik, hogy valamennyi igényjogosult megkapja a részére engedélyezett ruhaneműt. A lebonyolítás során újintást jelent, hogy az ellátásban részesülők lezárt egységcsomagokban kapják meg a szükségesletük kielégítésére szánt textilcikkeket. Azok, akik bekecs, vagy felsőruházóvetet kapnak a szövettel egyidejűleg megkapják az elkészítéséhez szükséges belsőárut, vattát és varrócérnát is. A textiliá-

kon a közzéllátásügyi miniszter rendelete értelmében feltüntetik azok arát is.

A közzéllátásügyi miniszter a mezőgazdasági munkásság ruházati akciójának lebonyolítására valamennyi közzéllátási kormánybiztoshoz körlevelet intézett, amelyben közölte, hogy az egyes törvényhatóságok részére a különböző textiliákból milyen mennyiséget bocsát rendelkezésre. A miniszter a körlevélben külön felhívta a figyelmet az igényjogosultság pontos megállapítására és közölte azt is, hogy a többgyermekes családokat és a hateretű szolgálattal kapcsolatos különleges körülményeket mindenkor méltányolni kell.

Az egy-egy városban, vagy községben megállapított igényjogosultak számát a kormánybiztos jóváhagyás után a Textil Központba kell bejelenteni, hogy a kiosztásra kerülő ruhanemű minél előbb megküldhető legyen. Az igényjogosultaknak szóló utalványok szétosztását a közzéllátási kormánybiztos által kijelölt közzéllátási szerv intézi.

Az utalványokat az akció lebonyolításában résztvevő textilárkereskedőknél lehet beváltani. A miniszter a körrendelet végén felkérte a kormánybiztosokat, hogy az igényjogosultság megállapítására szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg s az akcióval kapcsolatos különböző műveletek keresztülvitelét állandóan személyesen ellenőrizzék.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szerda este: Cigányszerelem. C) bérlet.
Csütörtök este: Egy nap a világ. Mérsékelt helyárak, tisztviselőest.
Péntek este: János bogárka. C) bérlet.
Szombat délután: Zenebohócok. Félrekes helyárak.
Szombat este: János bogárka. A) bérlet.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR
HAVADI NAGY ILONKA mint operettzínésző mutatkozik be a „János bogárka” premijerjén. Nagy Csilla, a színház énekes naivája ugyanis megbetegedett és így szerepét Havadi Nagy Ilonkára osztották ki, aki két hatalmas prózai sikere után most behíányítja, hogy az a zenés műfajban is is-kitűnően megállja helyét. Első debreceni operett-felépését nagy érdeklődés e-özi meg.

DEÉSSY JENŐ, aki mint főrendező és művész máris kedvence lett a debreceni közönségnek, pénteken este mint szerző is bemutatkozik a Csokonai-színházban. „János bogárka” című színdarabját ekkor mutatja be az operettegyüttes. A kedves, hangulatos, magyar levegőjű darab zenéjét Szathmáry Endre karnagyja szerlette, aki évenként át volt a debreceni színház karmestere. A darab egyébként Kolozsvárott a mult színházi idényben a legnagyobb operettsiker volt és bizonyos, hogy Debrecenben is hosszú előadássorozat fog be-tutni.

NEGY VOLT DEBRECENI SZÍNHÁZI SZERZŐ: Halassy Mariska, Szilágyi Szabó Eszter, Somlay Julia és Balázs János játszóak a budapesti Új Magyar Színház új bemutatójának, Sagody József „Köd” c. és az örült házastárs elválasztatlanságának problémájával foglalkozó darabjának főszerepeit.

FILM

A VIGSZÍNHÁZ nagy sikerrel újította fel a megható, szívhez szóló lebillincselő magyar filmremekét, a Beata és az ördög-öt. A darab főszereplői: Szörényi Éva, Páger Antal, Vaszary Piri és Ladomerszki Margit. A kiserő műsorban UFA és Magyar Világhíradó friss és érdekes.

Újra szabályozták a köztisztviselők kölcsönének mértékét

A pénzügyminiszter átiratot intézett a KANSz-hoz és közölte, hogy a köztisztviselők kölcsönök összegszerűségét újra szabályozta. A rendes kölcsönök összege, melyet az alkalmazotti különösebb indokolás nélkül is felvehet, nős alkalmazotti részére kéthavi fizetésig, nőiellen alkalmazottinál egyhavi fizetésig terjedhet. A kivételes kölcsönök összege az alkalmazotti mesterséges ibolyántúli sugaraival meg a hármezer pengőt. A rendkívüli kölcsönök összege az

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25-45. Igazgató: U. Unger István
Előadások d. u. fél 4, este fél 7-kor

Szerda este C bérletben

Cigányszerelem

Lehár remek zenéjű romantikus nagyoperettje ragyogó kiállításban!

alkalmazotti fizetésének tizhavi összegéig terjedhet, de nem haladhatja meg a 4500 pengőt. Abban az esetben, ha az alkalmazott egy éven belül két leá-

nyaf adta terjhez, a rendkívüli kölcsön a fizetés 13 havi összegéig emelkedhet, de nem lehet több 7000 pengőnél.

Keresztül ment a vonat r'a és semmi ba'a sem történt

Szerencsés kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap a hajdú-nánási állomáson. Szöllősy Sándor 35 éves debreceni MÁV al-tiszt a sínek között megbotlott és elesett. A vonat keresztül szaladt a sínek között heverő Szöl-

lősy-n, azonban esodával határos módon a debreceni vasútas telje-sen sértetlen maradt és kisebb horzsolásoktól eltekintve épség-ben kelt fel a földről, mikor az utolsó kocsis is elrobogott felette.

A vitaminhalmozás fontos szerepe az emberi szervezetben

Sok mende monda, téves ér-telmezés terjedt el az életre ser-kentő anyagokról, a vitaminokról. Sok ember a hallottak alap-ján epolyan eróadó tápanyag-nak tartja a vitamintokat, mint a szalonnában levő zsírt, vagy a kenyér keményítőjét. Holott ezek korántsem ilyen erőforrások. — Olyan parányi mennyiségben is fogyasztjuk őket, amennyivel vajmi keves kalóriát tudnánk bevinni testünkbe. Sokkal in-kább tevékenységre ösztökélők ezek, hasonlítok a kenyérelasztó kovászhoz. (Az A-vitamin a bőr-t, a nyálkahártyákat és a szem re-céhártyáját, a B vitamin az idegeket, a C-vitamin az erek falát, az E-vitamin pedig a szaporodási szerveket serkenti hasznos munkára.)

Nem vitás azonban, hogy va-lamennyinek ösforrása: a nap. A csontképzés serkentőjére — ahogy a D-vitamint nevezik — csak első sora áll e rigmusnak. Az, hogy valóban a nap ibolyán-túli sugara irásztják szét. — Ezért aránytalanul nagyobb mennyiségben a nyáron fejt tej-be s az ebből készített bajban, meg a tyúk nyáron tojt tojásá-ban van, mint a téliében. A nap-fürdőzés is ezért fejlődött álta-lánossá.

Ma már tudjuk, hogy ez a napból áradt, csontképzésre ser-kentő anyag nélkülözhetetlen té-nyező az angolkór megelőzésében. Tartalmazhat étkünk s italunk elegendő meszet és foszfort, puhák maradnak a csontok s szuvasak a fogak, ha arányuk nem megfelelő s nincs D-vita-min, ami e csontképző anyagok-ból csontot építsen. Ugy is mond-hatjuk, hogy a méz és foszfor-anyagsere egyensúlyát helyre-billentse. Régebben púpos, gör-belébű, tyúkmelkasú, nagy szegletesfejű gyereket sokat lát-tunk. Ma már egyre ritkábban akadnak elénk ilyenek. Inkább csak koraszülöttek és a gors-ecskre hajlamosoknak, a frasz-törőseknek kell megelőzésül D-vitamin oltásokat adni.

Harminc évvel ezelőtt a csuka-májolaj volt kizárólag ez a meg-előző szer, az angolkór gyógy-szere. A norvég partok mentén, Izland környékén, nagy mennyi-ségben kihalászott tóke-hal má-ját gyűjtötték nagy kádakba. Leszedgették róluk a zsiradé-kot, feldolgozták és forgalomba hozták. Ma már közvetlenebb módon is hozzájuthat a gyógyá-szat az angolkórelleni gyógy-szerhez. Ha bizonyos olajokat besugároznak akár közvetlen napfényel, akár kvarc-lámpa mesterséges ibolyántúli sugaraival, a zsirban kiválasztódik az ergoszterin.

Az embe bőrén is van ilyen ergoszterin, igaz, hogy elenyé-szően csekély mennyiségben. — Annyi mégis akad, hogy a nap bizonyos hullám hosszú sugara megtermelhetik benne a szüksé-ges D-vitamint, legalábbis nyár-ra, sőt a ködös, napfénytelen napokra is marad belőle vala-

menyi. Tavasszal azonban, mikor az emberi testben felhalmo-zódott készlet kifogyóban van, mégis étellel kell gondoskodni az utánpótlásról. Elemliszerekek közül legtöbb D-vitamin van a borjú májában, a tejben, a vaj-ban és a tojás sárgájában.

A tisztántúli szegényebb dolgo-zók etkezésében egyébként, mint a néptáplálkozastan megállapít-ja, ösztönösen is jó aranyban találhatók a tápanyagok, szük-seges vitaminok, a méz és fosz-for aránya is megfelelő. Sőt a legincstelenebbek között veg-zett vizsgálatok szerint még na-gyon szegény népréteg táplálé-kában is igen kedvező az ásvá-nyi anyagok, vitaminok aránya. Az ideai aszályos nyár pedig — igazán jellemző például arra, hogy minden rossznak meg van a jó oldala is — igazán alkalmas volt arra, hogy az emberek bősé-gesen gyűjthessenek bőrükön át csontserkentő anyagot. Két hó-napon át szakadallanul ontotta az alföldi nap az ibolyántúli su-garakat. Van tehát készletünk, ami a csontképző anyagok fel-szívódását elősegíti, a gyerme-kek csontját és fogait megacé-lozza. Az ergoszterin tartalmú anyagok jól tudják pótolni a szükséges esetekben a csuka-májolajat. Ezáltal a legneheze-ben megszerzhető vitamin, a D-vitamin kérdése megoldódott. — Más vitaminokat pedig a válto-zatos ételünkben, köztük a leg-egyszerűbbekben: burgonyában, savanyú káposztában is, kellő mennyiségben vesz magához a szervezet.

Sertés-árdrágítási bün-ügy 21 vádlottal és hat-havi börtönbüntetéssel

A debreceni uszorabíróság Derecskén tárgyalta le az ügyet

A debreceni törvényszék Po-gány Béla törvényszéki bíró el-nöklésével Derecskén tárgyalta Várad Imre esztári lakos és húsz társának bünügyét. A vád-irat szerint Várad és társai ez év májusától júliusig sorozato-san maximális áron felül adtak el sertéseket Girdán Sándor nagylétai kereskedőnek. A le-folytatott bizonyítási eljárás után a törvényszék meghozta ítéletét. Árdrágító visszaélés vétsége miatt Várad Imrét és özv. Bimbó Józsefnét 100—100, Halász Pált 300, Böszörményi Sándort pedig 250 pengő pénz-büntetésre ítélte. Girdán Sán-dor kereskedőt, mivel az árdrá-gítást üzletszerűen üzte, a tör-vényszék hathónapi börtönnel sújtotta. Ugyancsak félévi börtönt szabott ki Pásztor András létai lakosra, mivel már árdrá-gításért büntetve volt, s így az ő bünügye büntetnek számít. Az ítélet jogerős.

APOLLO
filmszínház
MÁR CSAK KÉT NAPIG:
Féltékenység
Péntektől!
Páger Antal és Simor Erzsé-
vigjátéka:
KETTESBEN

HUNGARIA
filmszínház
Szerencsés flótás
Főszereplők:
Tolnay, Szilassy, Latabár
Bilicsi, Mihályi, Makláry.
Előadások: 5 és 7 órakor.

Szappanjegyek beváltása

A régebben kibocsátott szap-panjegyek szeptember havi 12. számú és az ujonnan kibocsá-tott „Mosószappanjegyek”-ek ok-tóber havi 13. számú szelvényé-re az alábbi mennyiségű mosó-szappant, vagy mosóport lehe-vásárolni.

1. A rendes fejadag vásárlá-sára jogosító mosószappanjegy 12. és 13. számú szelvényére 10—10 dkg., a két szelvényre, tehát szeptember és október hó-napra összesen 20 dkg. mosó-szappant, vagy 25—25 dkg. összesen 50 dkg. mosóport;

2. A két éven aluli gyerme-kek részére kiadott mosószap-panjegy szeptember havi 12. és október havi 13. sz. szelvényei-re 30—30 dkg., a két hóra ösz-szesen 60 dkg. mosószappant, vagy 75—75 dkg., összesen 1 kg 50 dkg. mosószert;

3. A mosószappantjegy szeptember havi 12. sz., az ok-tóber havi 13. számú szelvényé-re 40—40 dkg., összesen 80 dkg mosószappant, vagy 100—100 dkg. összesen 200 dkg. mosó-szert.

A kiskereskedők a szappan-utalványt október hó 14-én, csütörtökön délelőtt a hivatalos órák alatt a Közélemezési Ügyosztály utalványozási osz-tályánál a szappanszámlolási könyvecskéjük bemutatásával igényelhetik.

A szappanjegy szelvényekre november hó 4-én estig lehet mosószappant, vagy mosószert vásárolni, mert a szappanjegy-szelvények november 4-ével le-járnak.

A kereskedők a szappanjegy szelvényekkel november 5-én, pénteken számolnak el.

Polgármester.

Üzenetek a frontról

Dr. Tarieska Sándor hadnagy a H/813 táborig postaszámra üzeni édesanyjának, testvéreinek, roko-nainak és vele levő bajtársai hoz-zátartozóinak, hogy jól van, nincs semmi baja. Kéri, ne aggódjanak miatta. Szeretõ csókjait, szíves üdvözlőit küldi.

Verebi Antal szakaszvezető a P/939 táborig postaszámra üzeni Debrecenben lakó menyasszonyá-nak és szüleinek, hogy levelei ké-sése miatt ne aggódjanak. Jól van, mindenkit szeretettel csókol.

Lukács Antal honvéd a P/939 táborig postaszámra üzeni édesany-jának, menyasszonyának, testvé-reinek és hozzátartozóinak Hajdú-böszörménybe, hogy teljesen egész-séges, semmi baja nincs.

Török József tizedes a H/813 tá-borig postaszámra megnyugtatta Debrecenben lakó szüleit, testvé-reit és ismerőseit, hogy jól van, egészséges. Mindenkit csókol és üdvözöl.

Mayer József hadapródormester üzeni a P/939 táborig postaszámra feleségének, szüleinek és testvérei-nek Debrecenbe, hogy jól van, egészséges. Feleségét kéri, hogy nagyon vigyázzon magára és sokat írjon.

Török László honvéd szeretet-teljes üdvözlőt, csókjait küldi az L/128 táborig postaszámra meny-asszonyának: Elekcs Leának. Ő jól van, egészséges.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g ó
Ma 5 és 7 órakor a megható, szívhezszóló, lebillincselő magyar film:
Beata és az ördög
Főszereplők: Szörényi, Páger, Vaszary Piri.

retteffel üdvözli. Jól van, sok levelet vár.

Gombos József örvezető a P/939 táborig postaszámra Mipepéren lakó szüleinek, testvéreinek szeret-teljes üdvözlőt, sok csókok küld. Kéri, ne aggódjanak miatta, mert teljesen egészséges.

Bézei András honvéd a Z/448 ábori postaszámra Téglásra üzeni hozzátartozóinak, hogy jól érz magát, semmi baja sincs. Sokszor csókol mindenkit.

Brém Antal a Z/443 táborig posta számra Böszörményben lakó felesé-gét és kislát sok csókkal üdvözli. Jól van, kéri, minél gyakrabban írjanak.

—oOXo—

Az égháború játékonysága

Száz évvel ezelőtt megjelent fel-jegyzés a következőket írja az égháború játékonyságáról:

„Bármily rémületesek is az égháborúk, igen játékonyság az felséges jelenetek. Hosszas aszály után szomjúhozik a föld, senyvedve hajítja le a növények leveleit, az állatok vágyádnak s az emberek elfojtóda erők magukat. Most jöven egy fergeteg, megújítja a mezőket, állata-kat és embereket. Minden erő-södve éri magát s új életre ser-ken. A levegő hűvösített az égháború után s az ember újra-született. Teteme új erőt érez s telke új kedvel dolgozik. Az égháború tehát minden élő re-ménynek friss életet és ep-séget ad s az emberek minden fáradságra, minden nehézségre kedve jön s újra éled a termé-szet.

De nemcsak a levegőt hűtik meg, hanem a kártékony pára-zatot is elszélesztik, mely hosszú forróság alatt meggyüleke-zik a természetben és gyogyító-nemű anyagokat terjesztenek el, mert a reikent levegő nyomása nem csak a melegségben áll, ha-nem magának a levegőnek ösz-szűlepedésében is. A fergeteg minden lénynek rugóerőt kölcsö-nöz, az embernek pedig újult bátorságot.

Előmozdítják az égháborúk a tenyészetet is, mert ki nem vete észre, hogy egy olyan után minden bujában nő, s hogy kertekben és mezőkön minden növény erősebben nyúlik fel-jele? Az égháborus szélendők rendszerint termékenyek.

Felséges jelenetek egyszer-mind. Ha a mennydörgés dühö-rög, a vihar zuhog s az egész természet lázadásban tetszik lenni, oly látványt szolgáltat ez, mely túl emel a poron és hiába-valóságban, a nagyok és felsé-gesnek ideáját felélesztve el-mémben. Mi többek vagyunk mind ezen hatalommal, mely kö-rülöttünk mindent romlásra fe-nyegtet, mi erkölcsi lények va-gyunk, minden műlekonyon fe-lülemelkedve, sőt minden akármily nagyhatalomnak is dacára lechtünk. Minket a végtelenség és erőnek ideája kívül ragad az időn és hízakon s magához az istenséghez foglat. Mi a fer-geteg erejében az istenség hatal-mát ismerjük meg s a jó lelki-ismeret tudása bízadalmat cse-peglet gyenge szívünkbe. Mi hal-hatalanok vagyunk s ezen gon-dolatlan minden véges hatalom megszakad.

Ime így vélekedtek az éghábo-rúról száz esztendővel ezelőtt. És azóta nem sokkal jutottak előbb-re sem, mi emberek, sem a ter-mészet a megismerésben, vagy a magatartásban az égháború alatt.

METEOR
m o z g ó
KÖZKIVANATRA!
Október 13-án, szedán és október 14-én, csütörtökön
BEHAJTANI TILOS
Főszereplők: Simor, Kiss Ma-ny, Bilicsi, Vaszary Piri, Rajnai és Latabár.
Szombaton! Csak egy napig!
FORRADALMÁR
Előadások kezdete 1/6, 1/8 órakor.

"DEBRECENI-NAP" NAGYVÁRADON

DEBRECZEN 5. OLDAL
1943. X. 13.

Göncölszekér

Írta: Rhédeyné Székér Éva.

Allandósítani kellene a két város közötti kapcsolatot. Minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a „Pece-parti Párisban” Nagyváradon, vasárnap „debreceni-nap” volt. Sportban, művészetben a debreceni újságírók nagyváradai tanulmányútjában egyaránt kifejezésre jutott ez.

A két város közötti kapcsolatok, melyek a régi időkben bizonyos egészségvesztéssel párosultak, évtizedek óta nyitnak vissza. Sajnos, a trianoni esztendőben megszűnt az az összeköttetés és azóta nem volt még alkalom, hogy a két város újra felvegye a régi fonalakat... A vasárnapi találkozás Debrecen és Nagyvárad között az első lépés volt ebben az irányban.

Ezt a találkozást elsősorban kétségtelenül a sport hozta létre. Az a tény, hogy Debrecenből közel ezer ember ment át Nagyváradra a NAC-DVSC találkozóra, csattanós bizonyítéka annak, hogy milyen hatalmas idegenforgalmi tényező a labdarugás. Ot fõv. sz. után Debrecennek ismét NB I. csapata van, újra felelevenednek a régi, forró sikerű futballcsaták. A debreceni közönség a Csepel felett aratott siker nyomán megmozdult, idegenbe is több, mint 800 ember ment át a DVSC-vel városi tanácsnoktól bankigazgatóig, főorvostól diáktól, nagykereskedőtől vasutasig minden társadalmi réteg és ahogy az egész nap szótáló események összehálik, egymásba ütköztek a nagyváradai utcákon, boldogan ismerték fel egymást olyan emberek, akik itthon talán szórakozottan mennek el egymás mellett. A Szent László téren, Brémer-téren visszafordultak, üdvözölték egymást:

— Szintén a mérkőzésre?
— Mi lesz az eredmény?
— Mi történt? Fél-Debrecen Nagyváradon van? — szavak ropkódtak a levegőben.

Most Debrecenből ment át ezer ember Nagyváradra, tavasszal a debreceni NAC-DVSC találkozóval valószínűleg ugyanennyi nagyváradai jön városunkba. — Mozgást, vérkeringést, régi kapcsolat felújítását hozza magával Debrecen csapatának az NB I-ben való szereplése. Ebben nyilvánul meg egyik legnagyobb jelentősége a labdarugásnak.

Megkapó volt az a meleg, szívélyes, udvarias fogadtatás, melyben a debreceniek Nagyváradon részesültek. A mérkőzésen a szakadó esőben természetesen szorongásig megtelt a lelátó. — Egy helyen három ember is összeszűszűlődt. A számozott helyek tulajdonosai természetesen szerettek volna helyükre kerülni. De mikor megtudták, hogy debreceni az, akit arra a helyre ültetett a rendezőség, mosolyogva fordultak vissza:

— Az más kérem... Ha debreceni, akkor csak maradjon, majd mi inkább állunk. — A jobb hely a vendégé illel meg.

Szeretnénk hínni, hogy a nagyváradiak tavaszi látogatásakor Debrecenben is hasonló fogadtatásban lesz része a nagyváradinak.

Még a mérkőzés közben sokaság húzások is kedves, meleg légkörben folyt a ezúttal a debreceni és nagyváradai szurkolók között. A nagyváradai közönség lelkesedve ismerte el, hogy milyen nagyszerű csapata van a DVSC-nek, hogy szorongva gondol már is a tavaszi debreceni visszavágóra, a debreceni szurkoló pedig a mérkőzés végén kijelentette:

— Senkinek sem szívesen adunk le pontot, de ha már így történt, Nagyváradon van az a legjobb helyen... Ez a legjobb csapat, aztán meg vidéki is, a legközelebb van hozzánk földrajzilag is, lélekben is... tudnak is a váradai játékosok... jó helyre került a két pont... Nem is búsuít ezúttal a debreceni szurkológárda. Az eredményen túl, mely szintén hízelgő a DVSC-re, meglátta a fejlődő fiatalokban a csapat jövőjét. Azt, hogy a jelen még a Bodoláké, Fõth Matyiké, Juhászoké, de a jövő már a Nagy Pistáké, B. Nagyé, Zilahyéké, Szilágyiéké, Komlósyé, Nagy Miskáké. Két év múlva nem cserélnek csapatot a NAC-al sem.

Nagy művészeti esemény szintén

helye volt a nagyváradai Újságíró Club vasárnap. A szolnoki művészek társaságának képviseletében meg, dr. Sós István, — Nagyvárad polgármestere, kinek irányító munkája, városfejlesztő tervvel, a román uralom alatti bizony elhanyagolt nagy magyar várost újból a fejlődés útjára terelte.

A Debrecen-Nagyvárad kapcsolatok újraépítése során meg lehetne rendezni, hasonlóan ehhez a kiállításához a debreceni művészek nagyváradai, a nagyváradai képzőművészek debreceni kiállítását, a debreceni írók és művészek nagyváradai kölcsönös vendégszerelését. — Sportban, művészetben egyaránt nagy jelentősége van a kölcsönös együttműködésnek.

Az egészséges szellemi és gazdasági decentralizáció ügyét, mely ma már az egész vidéki élet egyik létfontosságú kérdése, nagy lépéssel vinné előre egy ilyen összefogás a magyar városok között. Debrecen és Nagyvárad úgy földrajzi szempontból, mint tradicionálisan fogva hivatott arra, hogy úttörő legyen ezen a téren. Ha valamikor el akarjuk érni azt, hogy a magyar vidék tisztultabb izlésű és gyökeresebben nemzeti felfogású közönségére ne erőszakolja rá okvetlenül izlését a fővárosi színház, könyvtár, zeneműkiadó, stb. akkor feltétlenül szükség van a vidéki városok ilyen együttműködésére... Debrecen és Nagyvárad jó példát nyújthatna ezen a téren, hiszen úgyszólván mindentén kiemelt szerepet játszanak. A két város közös problémáiról a szolnokiak képviseletében nagy sikerrel és a debreceni-

Hathónapra ítélték, mert nem engedte a templomban énekelni a magyar Himnuszt

A debreceni ötös-tanács, dr. Jeney Sándor törvényszéki elnök vezetésével Máramaroszigeten tárgyalta Duka János 36 éves és Papp Sándor 31 éves jödi közszéki román lelkészek bünyűjét.

A tanács tagjai dr. Jóna Kálmán és dr. Székely István tanácselnökök, dr. Backer József és dr. Tomola Béla törvényszéki bírák voltak. A vádirat szerint Duka és Papp ígattak a magyar állam, valamint a leventéizmúny ellen. Duka János 1941 novemberében kijelentette, hogy az ifjúság nem tartozik a leventeparancsnokság intézkedését betartani, s megtiltotta a leventéknek, hogy a „Szébb jövőre” köszöntést használják. Más alkalommal a jödi templomban félszakította a Himnuszt éneklését, mondván, nem lehet idegen nyelven énekelni.

Papp Sándor másodrendű vádlott a vád szerint utasította Szentpéteri Ernő tanítót, hogy a kiránduláson a gyerekek csak románul énekeljenek.

Miután sem Duka, sem Papp nem tudtak magyarul, tolmács útján hallgatták ki őket.

A tárgyalás során a két vádlott tagadta bűnösségét. Duka János hangoztatta, hogy eddig ő rendezte a faluban a betlehemes játékokat, s így nem akarta megengedni, hogy yannak rendezését most az ifjúság vegye kezébe. Ami a leventeköszöntést illeti, csak arra utasította a leventéket, hogy 6t, mint lelkészi, egyházi üdvözléssel köszöntsék. Az igaz, hogy a templomban nem engedte a Himnuszt énekelni, azonban a másnyelvű éneklést tiltja is a liturgikus szabályzat. Papp Sándor védekezése során kijelentette, hogy ő nem tiltotta meg a magyar Himnuszt, mindössze azt kérte, hogy felváltva énekeljenek, magyarul és románul.

Ezután a királyi ügyész monddta el vádbeszédét. Hangsúlyozta, hogy a magyar állam türelmességét és nemes gesztusait a nemzetiségi vidékeken éppen a vezető rétegekből viszonzozták egyesek elégedetlenséggel és igaztással.

nagyváradai csapat mérkőzéséről egyébként hosszan elbeszélgetett a tanulmányúton levő debreceni újságírókkal dr. Sós István. — Nagyvárad polgármestere, kinek irányító munkája, városfejlesztő tervvel, a román uralom alatti bizony elhanyagolt nagy magyar várost újból a fejlődés útjára terelte.

A Szigligeti Színház direktora Putnik Bálint, szintén régi, kedves ismerőse Debrecennek. Valamikor mint a Csokonai Színház bonvivánja aratótt forró sikereket. Kitiűő együttese van és állandóan zstolt nézőtér előtt játszik.

Azért valahogy jól esett a Nagyváradra átmént debrecenieknek, hogy sportban, művészetben színházban, egyetlen vonalon sem kell szűgyenkeznünk a más városokkal való összehasonlításnál. Minden lokalpatriotizmus nélküli megállapíthatjuk, hogy a debreceni színház, a debreceni művészet vidéken szinte egyedül álló Labdarugásban most ugyan a NAC győzött, de a tavaszi mérkőzés két pontját még a legveresebb nagyváradai szurkoló sem merné előre elkönyvelni a nagyváradai csapat javára.

Két keservesen hosszú évtizeden át elszakítottan éit Debrecen és Nagyvárad, és a szellemileg, társadalmilag egymáshoz oly közelálló és annyira egymásra utalt két magyar város. Húsz éven át nem érintkeztek, — nem működtek együtt.

Összefogással, közös kulturális és művészeti program kiépítésével sürgősen szükséges lenne ennek a két évtizednek mulasztásait pótolni.

A védőbeszéd elhangzása után a törvényszék meghozta ítéletét. Eszerint Duka Jánost hűnősnék mondta ki a vádba tett cselekmények elkövetésében és ezért hathónapi fogházra, valamint polgári és hivatali jogainak háromévi felüggesztésére ítélte. Papp Sándort a törvényszék felmentette, mert nem látta bebizonyítottnak a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Az ítéletet mind az ügyész, mind a vádlottak megfellebbzték.

Karácsonykor béke lesz?

Többször volt már szó róla, talvaly mi is hirt adunk róla, hogy a meeklenburgi Weimar város tanácstermében üveg alatt, keretbe foglalva őriznek évtizedek óta elszárgult, pergamentre írott jóvondólest, amely 1701-ben kelt. Egy üldözött szerzetes róttá pergamentre azt a jóslatot, amelyet egy kolostorban bibliában találtak. Szövege többek között a következő: „Kelet és nyugat népe velökig ható küzdelemben fogja egymást felemészteni. A kocsik lovak nélkül, mint holmi bõz paripák, féltelmes bûgásokkal fognak száguldan a tüzes sárkányok, hasítják a levegõt, tüzeket és gázakat lövelnek majd ártatlan falvakra és városokra.

Négy év és öt hónapig fog ez a csapat tartani, négy év és öt hónapig fogja a háború és egyéb veszedelem az emberek sokaságát pusztítani. Tengereket fog az ember persz pirostra festeni és a tengerfenék sem lesz biztos senki számára. Ott is prédájukra lesõk rejtõznek. S a bétesillagok jelvényét viselõ (Amerika) ország is bele nyul ebbe a zûrvarba.

S ez a nagy fenyítés, a háború akkor kezdõdik, amikor a kalászkok a roskadásig dusan várják leartásukat s amikor a cseresznyefák negyedszer hajtják ki virágaikat, akkor éri legborzalmasabb mértékét, míg végre karácsony nagy napján kötik meg a békét.

Igy szól a jóvondólest. majd meglátjuk, igazat mond-e — karácsonykor.

A biborszínû alkony csillagszemû estbe hajlott, mikor végre elcsöndesedett lassan a pirosfedelés kis tanyái ház. Pici fény gyult belül, hogy a család elfogyaszthassa mellette szerény vacsoráját.

Pirosszínû paprikáskrumpli ilatozott az asztalon, körötte moho gyermekszemek fénylettek a lámpa kis világánál. Az édesanya ott ült megszokott helyén, csak egy szék maradt üresen. A jó Isten tudhatta és láthatta csak, hogy mikor fog ismét régi helyén ülni a ház gazdája, ölebeve gyermekeit, megsimogatva munkától fáradt asszonyát.

Régen nem irt haza, s nem tudhatott semmit arról, hogy asszonya minden éjjel könnytõl nedves párnán zuhan kimerült álomba, hogy még virradat keltevel újra gyöngye vállaira vegye a súlyos férfiválra való ígát.

Nem tudhatott semmit róla, mert kint harcolt az orosz mezõk reménytelen végtelenein, s nagyvon messze esett állásuktól egy ldo óta a tábori posta. Összeszorított foggal küzdött, s meggyûrõdött szíve felett kis családjának mosolygó képe.

A gyermekek éhes szótlan-sággal ették vacsorájukat, csak az édesanyjuk nézett ki olykor házuk ablakán a csillagfényes estébe. Nem szólt, csak lefektette gyermekeit, eloltotta a lámpát és csöndesen kiment a ház elé. Leült a kis padra és mélyen belénegett az Eg sötétjébe. Mintha onnan várna választ valamire — Vajaitól! Szemei néha titkátlan lecsukódtak, majd ismét látásra erõltette õket.

Azt sem hallotta, mikor kattan egyet a ház ajtaja, s egy vékony kis árny puha szótlan-sággal mellé simult.

Édesanyám! Riadt fel szendergésébõl. Karja önkéntelenül kislá dereka köré fonódik, hogy magához vonja a hûs estébe megmelegzõdõ gyermeket.

„Édesanyám, úgy-e milyen szépek a csillagok?” „És ni, milyen nagyon sok van! Mit gondolsz, ezeket a ragyogó csillagokat megszámlálta é már valaha valaki?” „Azt kicsi fiam csak a jó Isten tudja számontartani, ki mindent számontart, õ tudja azt is, hogy édesapád hol jár most, mi történt vele, mert nem ír nekünk már olyan rég?”

Az éjbe rájõ csönd rezdül, majd a gyermek hangja boldog örömmel csendül fel: „Édesanyám, hát akkor lehetne biztossan üzeni Apámnak a csillagok, hogy jöjjön már haza, hiszen annyira hiányzik már nekünk, olyan árvák vagyunk nélküle!”

„Nézzé, nézzé — mutat lelkesen fölfelé — azok olyan szépek ott fõnn és milyen szépen összetartanak. Heten vannak, megszámláltam!” „Az a Göncölszekér, kislám, az most még nagyon magasan van, de hajnal-tájt egészen közel lesz a földhöz és nekem azt mesélte még réges-régen az én Édesanyám, mikor olyan kis gyerek voltam, mint te, hogy olyankor akárki fölkerézd-kedhetik rá, mindenkit elvisz oda ahová kéri!”

Nem folytathatta, a gyermek, mihõn megragadta a kezét: Anyám! Édesanyám! En megvárom a hajnalt, amíg a szekér errefordul és fölkerézkedik rá! Hát ha elvinné Édesapámhoz, ha szépen megkérném? ... Hát ha meglátnám és hoznék tõe üzenetet, mert azt is hoznék ám, vagy õt hoznám haza? ... Jó lesz-e édesanyám? — Menjen lefeküdni, en meg majd virrasztok, úgysem tudnék aludni, hiszen olyan boldog vagyok, mert én még ma fogok édesapámmal találkozni! Az asszony megsimogatta gyermeke arcocskáját, de választát torkára égette feltörõ

könnyre. Egy csillag magas fvbén indult neki az égi pályának s az asszony tisztá szívbõl kívánta, bár válnék valóra gyermeke hõ óhaja, s legalább álmában lenne ott az édesapjánál...

Még sokáig ülték kinn, a ház elõtt majd az asszony szelíden kézenfogta kislát, s bevezette a félig alvó gyermeket Mikor ágyba fektette, riadt szemmel néz föl a kicsi István: Anyám! Hát akkor én nem látom mikor fordul erre a szekér, ha maga lefektet! En megyek ki, vissza akis lócára ott várok hajnalig. Majd én felkötölek fiacskám, ha itt lesz az ideje, csitította az édesanyja, s szelíd sóhajt csókolt a fáradtan lecsukódó szemekre.

A Göncölszekér megállt, a Föld mellett... várta utasait. És a kislát riadtan ült föl ágyacskájában. Athallgatott a többi ágy felé, s mikor némaság fogadta mindenünnen, óvatosan kioldont s leült a kis padra Kezeckét imádkulcsolta, úgy könyörgött a jó Istenhez, mikor meglátta, hogy a Göncölszekér valóban csodálatosan közeláll a földhöz. Istenkém, köszönöm, hogy idejében fölébredtem és kérek szépen vegyél fel égi szekeredre, hogy elmehessek az én édesapámhoz... hogy végre meglássam õt!

Nagy fényesség villan, a gyermek behunyja szemét, hogy meg ne vakuljon. Lány ringást érez, mintha röpülne. Nem tudta meddig röpül, csak arra nézett körül, hogy édesapja jólismert hangja csendül föl: „Ni-ni, nézzetek csak ide Bajtársak! Ez meg, itt az én kislám, a kis István! Ölebkapta, megcsókolta s megcsókolta a sok-sok bajtárs is. Talán mindégik a magáét érzete e távolról érkezett, váratlan kis jövevényben? ...

És aztán el kezdtek beszélgetni, végezhossa nem volt a kérdézkösdésnek, s õ csak be nem hullott apja karjaiba. A ház kertcskéjének kapuja gyengén megcsikordult. A hajnali derengésben fekete vonalakkal rajzolódtott bele egy katonaruhás férfi alakja. Megrettenve állt meg a katoná a ház elõtt. A kis padra borulva aludt mosolygó, boldog arccal: a kislát! — Gyõngédén õibevette, s úgy suttogott hozzá: hogyan kerülisz ide kislám, talán megéreztek, hogy apád hazaérkezett, s itt akartál megvárni? Bekopogott óvatosan az ablakon.

Az asszony szája elé kapta kezét, nehogy hangosan felsikoltson a meglepetéstõl Pista!!! Te itthon vagy?! Mikor már azt sem tudtuk mi történt veled, hogy nem írsz, nem küldesz semmi életjelt magadrol?! És a gyerek? Hát álmodom én vagy mi történt velem? Nem ez lehetetlen! Mégis csak álmodom, dadogta hitetlenül.

Csak a kislátú ágya mellett tért magához végre nagynehezen mikor az ura magáhozölelte, úgy szólt csöndben, egyszerűen: itthon vagyok, igen, nem álom ez, hazasegített a jó Isten, és most már nem hagyjak el benneteket soha többé...

Kis Pista nagyot kiáltott álmában: Édesapám! Csakhogya látom úgy-e hazajön velem?! En a Göncölszekérral jöttem ám magáért! ...

A derengés fölnyitotta pillát és nappallá változott. Kis Pista sírva-nevetve ölelte édesapját és egyre azt hajtogatta, hogy ó hozta haza a „Göncölszekérral”.

Az asszony és ura összemosolyogtak és úgy érezték hogyha nem is a Göncölszekér volt a csodatévõ, az igaz és tiszta lelkek forró óhaját az Isten jóságra, mindig fölveszi égi fuvarára, hogy eljuttassa oda, ahová legjobban vágyódik.

A Gabonabevásárló R. T.

Kirendeltsége, (iroda az stivan malomban)

vásárol és már most átvesz ten gerit, olajmagvakat és különféle más magvakat. Kölesõndjmentesen hõcsájt zsákot a gazdaközönség rendelkezésére.

— Tizennyolc pengõért adott fél kilõ vaját a detektívnek titkos razzia alkalmával Kollár Tivadart budapesti kereskedõ. Árdragításért nyolchónapi börtõnre ítélték.

— Szerelmi bánatában agonizálta magát Budapestben Kozák Tibor 21 éves üzemi tisztviselõ. A két revolverlõvés a koponyájáit fúrta át és nyomban meghalt.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, október hó 9-én reggel 8 órától október 16-án reggel 8 óráig: Nap, Piac u. 1., telefon: 27-73. Aranyegyszervu, Kossuth u. 8., telefon: 24-96. — II. Rákóczi Miklós u. 55., telefon: 23-43. — Sztankay Szent Anna 61. szám telefon: 25-58.

Előtte

Mint összekötözött rab állok csupa fakultán Testem és lelkem bánaos senki lett, — emléked börtönébe ful.

Hőfőhár bakóm, álljon meg kezéd! Életfogytiglan hozd reám az ítéletet, csak el ne engedj, ki két szemembe ástam örökre utam.

Arcoed vádjában nyelvem elégett, rab kísérettel hát elhurcolom magam, — Előűnik léptem, alakom, szürke kopott ruhám.

Siess! Kiáltasz utolsót, de már nem hallom, — Az ajtóban összeroskadok...

Halottra váltan majd visszatérek egyszer fehér szellemedként Egy új május napon...

Miklós Andor.

A svéd trónörökös pár fogadta a magyar követet. Stockholmhol jelentik: A svéd trónörökös pár hétfőn délen ünnepléses külsőségek mellett a királyi várban fogadta Ullein-Reviczky Antal dr. stockholmi magyar követet és feleségét. A követ és a feleség a fogadás után a Stockholm mellett Håga-kastélyba mentek, ahol őket Gusztáv Adolf trónörökös legidősebb fia, Westerbotten herceg és felesége fogadta.

A Csapó-utcai egyházzés vegyes bibliaköre ma délután 5 órakor tartja szokásos összejövetelét a Szappanos-utca 16. szám alatt levő gyülekezeti otthonban. Erre az összejövetelre mindenkit szeretettel hív és vár az egyházzés vezetősége.

Az Országos Református Szeretetszövetség debreceni csoportja (Kálvin-tér 17. szám) most indította meg az évenként szokásos borítékgyűjtéseket. Az első boríték Varga Imre kézbesítő 20 pengő adományával érkezett. Koszórúmgóváltás címén a Szeretetszövetség debreceni árvaháza számára a Debrecenben lakó egykori osztálytársak 30 pengő adományozta Kulesár Ferenc ny. ref. tanító elhalálozása alkalmából. A követségre méltó szép példaadásokért hálás köszönetet mond a két árvaház fiú- és leánynevelőkéi nevében is a Szeretetszövetség debreceni csoportja.

Árpád-téri bibliakör. Szerdán este 5 órakor tartja bibliakörját az Árpád-téri egyházzés bibliakör a Rakovszky-utcai iskolában.

A kistemplomi egyházzés központi bibliaköre ma, szerdán délután 5 órakor az egyházzés gyülekezeti termében (Révész-tér 2) összejövetelt tart. Előtte 4-5-ig nőszöveségi munkaóra.

A bírósági végrehajtók díjai. A hivatalos lap legközelebbi száma közli a m. kir. igazságügyminiszter rendeletét, amely a bírósági végrehajtókat megillető díjakat jelenlegi árviszonyoknak megfelelően szabályozza.

Ádrágítási bűnygybe keveredett, mert nem olvasott ú'ságot

Zokogó vádolt a debreceni törvényszék előtt

Ádrágító visszaélés vétsége miatt állott Cseresnyés András Bellegelő 9. sz. alatti lakos Pogány Béla törvényszéki bíróságra. A vád szerint Cseresnyés két sovány sertést adott el Karsay István debreceni gazdálkodónak.

A sertéseket csak „szemre” adta el Cseresnyés és Karsayval ötszázhusz pengő vételárban állapodtak meg. A sertéseket kihasítás után mérték meg, s így kilogrammjáért négy pengő ötven fillér esett.

Karsay István, mint tanu azt vallotta, hogy a vételár csakugyan ötszázhusz pengő volt, azonban Cseresnyés neki felszántotta három hold földjét, s

ezzel ledolgozta a maximális, illetve a vételár közötti különbséget.

A vádolt azzal védekezett, hogy ő nem olvas újságot, nem is tudta az árakat, s mikor tudomására jutott, hogy a sertéseket a maximális áron felül adta el, kártérítésül munkába állott a vevőnél. Zokogva kérte a bíróságot, hogy ha lehet, pénz büntetésre ítéljék, mert felesége betegsége miatt az ágyat őrzí, három apró gyermeke van, s most várják a negyediket. — A bíróság végül is az enyhítő szakasz alkalmazásával kétszáz pengőre ítélte a vádoltat, aki megnyugodott az ítéletben.

Halálra kínoztak a partizánok egy uszta vezetőt. Egy szerémségi községből a partizánok éjnek idején elhurcolták Bozsics uszta vezetőt, mivel a község házáról nem volt hajlandó eltávolítani a Poglavnik képét. Az uszta vezető szemét kiszúrták, halálra vagdalták és a falu terén otthagyták tetemét. Vele egyidőben megölték a község német készletének parancsnokát is.

Siegfried Schultze zongoraművész hangversenye a Német Tudományos Intézetben. Beszámoltunk már arról, hogy a Német Tudományos Intézetben a nyelvtanfolyamok a napokban megkezdődtek és nagy érdeklődés mellett folynak. Az intézet vezetősége a nyelvtanfolyamok hallgatói és érdeklődő vendégei számára tanulmányi felhívésnek megkezdése alkalmából hangversenyt rendez. A hangverseny, mely pénteken este 7 órakor lesz, Siegfried Schultze berlini zongoraművész Schubert és Schumann darabokat játszik. Az intézet tagjai belépődíjat nem fizetnek, vendégekné másormegváltás kötelező. Meghívóigénylés az intézetben. (Telefon 13-27.)

Leesett a körtefáról, felnyársalta a karó. Marius Vendel 74 éves szelickislaki gazdálkó a körtefáról oly szerencsétlenül esett egy karóba, hogy az valósággal felnyársalta. Reménytelen állapotban szállították a kórházba.

Halott ember zuhant a ház-mester karjába. Hétfőn este a fővárosban a Bácska-utcában az egyik ház-mester hosszú csemetés riasztotta fel álmából. A kaput kinyitotta s egy átlótt fejű ember zuhan a karjába. A fiatalember zsebében iratokat találtak, melyből megállapították, hogy Kozák Tibor 22 éves technikusa, azonos. Mint kiderült, a fiatalember öngyilkosságot követett el. Bűsülevelé szerint az életnek nem látja célját.

Belga és holland gyermekeket akar üdültetni a főváros. A főváros közigazgatásának ülésén indítvány hangzott el, mely szerint az első világháború után érkezett segítség viszonzásául a főváros belga és holland gyermekeket üdültessen. Bódy László polgármester kijelentette, hogy ebben az ügyben meg fogják keresni a kormányt. Szó van arról, hogy ezt az akciót a Vöröskereszt útján bonyolítják le.

Textilszappan jegy nélkül ismét kapható régi áron. kilogrammonként 2,69. Krayer festéküzlet.

Német könyvek kölcsönzése a Német Tudományos Intézetben. Szépirodalmi, irodalomtörténeti, földrajzi, történelmi, nyelvi, művészettörténeti, filozófiai, lélektani, pedagógiai, fajismereti, testnevelési, gazdasági, technikai stb. ismereteink gyarapítására bárki igénybe veheti a Német Tudományos Intézet gazdag könyvtárát. Könyvtára: hétfőn és csütörtökön 18-20 óráig, kedden és pénteken 11-13 óráig.

A csendőrök előállították Zichy Ludovika grófnőt a pest-vidéki törvényszék tárgyalására. A grófnő ellen család bűntette címén tett feljelentést Tallódy Lajos tűzfakereskedő, mert száz vagon tűzfát vásárolt a grófnő uradalmából, nagyobb előleget kifizetett, a fát azonban nem kapta meg. A grófnő a vizsgálóbíró több idézésére sem jelent meg, ezért állították elő. Az ügyben folyik a vizsgálat.

A Vatikánvárosban víztartályokat építenek. Nápoly esetéből ugyanis azt a tanulságot vonták le, hogy a vízvezeték könnyen felmondja a szolgálatot.

Kulesár Ferenc temetése. Rendkívül nagy részvét mellett ment végbe a hirtelen elhunyt Kulesár Ferenc református tanító temetése. A megboldogult 64 éves korában költözött el az éltök sorából. Két fia gyászolja: Kulesár Dezső anyakönyvi hivatali lelkész, valamint Kulesár Ferenc, aki szintén református lelképásztor. Kulesár Ferencet igen sokan ismerték és szerették Debrecenben. Értékes tagja volt a Szenczi Molnár Enekkarnak, pénztárosa a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség csoportjának s az Árpád-téri egyházzés tanácsosa. A temetés dr. Hegyaljai Kiss Géza vezette. Mély gondolatokban gazdag szavakkal jellemezte Kulesár Ferencet mint tanítót, mint Isten országának munkását, mint család-apat, mint magyar embert és mint a református ügyek hűséges sáfárát. A sírnál vitéz Nagy Pál búcsúztatta az elhunytat a Debreceni Református Tanítók Testülete és a Gönczy Egyesület nevében. A temetésen mind az Árpád-téri egyházzésből, mind a város társadalmaiból sokan megjelentek.

A levanteegyesület közgyűlésevel kapcsolatban közlik, hogy a debreceni levanteegyesület két évvel ezelőtt megválasztott és mindvégig elnöki tisztét betöltő elnöke Kiss József tankerületi kir. főigazgató, akit országos ügyben hivatali távolléte akadályozott meg abban, hogy a közgyűlésen résztvegyen. Őt helyettesítette dr. Sz. Rácz Imre megbízott, majd megválasztott ügyvezető elnök. Ez volt az első bejelentés a közgyűlésen és a távollévő elnök üdvözlő szavai, melyekkel köszöntötte az egyesületi tagokat. A közgyűlés részleges tisztújítást végzett az alapszabálmódosítás után azért, mert a volt elnökség tagjai közül többen hivatali elfoglaltságuk miatt régebben lemondtak, így a megválasztottak a régi tisztikart egészítették ki, a megválasztott és továbbra is egyesületi tisztüket ellátó két évvel ezelőtt megválasztottak természetesen az elnök. Kiss József főigazgatóval az élen ezután is örömmel és boldog odaadással látják el a levanteegyesületi tisztüket, amint ez a közgyűlésen is kifejezésre jutott, melyet a közgyűlés minden tagja osztatlan örömmel vett tudomásul.

Százezer pengőre ítélték a feketén csepelő vasmegeyi gazdákat. A rendőri büntetőbíró ítélete 2000-3000 pengő büntetéssel sújtotta személyenként a hat község feketén csepelő gazdáit és csepelgéptulajdonosait.

Rádiókörözést adtak ki egy többszörös rabló ellen, aki az Angyalföldön és Zuglóban zsírt kínált az embereknek eladásra. A zsírvásárlás ürügye alatt kapualjba hívta áldozatait, ott leütötte és kirabolta őket.

Lefényképezik a hősi halottak sírját. A Vöröskereszt Nemzeti Bizottsága — mint a „Magyar Vöröskereszt”-ben olvassuk — a hadifogságban elhunytak sírjának fényképét is elküldi ezentúl a gyászoló hozzátartozóknak. Ezeknek a fényképeknek feladata lesz többek között az is, hogy később megkönnyítsék a temetkezési hely azonosítását és a hősi halott földi maradványainak hazaszállítását.

Halott a kormánykeréknél. Bolognában egy ügyvéd bérautóra szállt, hogy idejében érjen a törvényszékre. A sofőr azonban nem állt meg a törvény szék épülete előtt, hanem az ügyvéd kiabálásával nem törődve, továbbrobogott. Az ügyvéd erre meg akarta rázni a vállát és akkor látta nagy megdöbbenésre, hogy a sofőr halott. Valószínűleg szívizéhlűdés ölte meg menet közben. Szerencsére az ügyvéd értett az autózéshez és sikerült megállítani a gépkocsit, mielőtt még szerencsétlenség történt volna.

Lakodalom 12 sebesülttel. A kárpátaljai Oroszvolova községben Csoma László esküvőjén ájfélt után emelkedett hangulatban verekezés támadt. A verekedésnek a csendőrség vetett véget, de már akkor 12 sebesültje volt a mulatságnak.

Terrormerénylet egy francia apátság ellen. Hétfőn a kora reggeli órákban egy kommunista csoport merényletet követett el a híres pontigny apátság ellen. A kolostorban bomba robbant és az épület súlyosan megrongálódott.

Elgázolta a traktor Elek Mihály 11 éves zsapárfalu diákot. A fiatal fiú felült apja traktorjára, menetközben azonban olyan szerencsétlenül esett le, hogy a gép keresztül ment rajta és nyomban meghalt.

A madártan tudósai az idén különösen enyhe telet várnak. Göteborg közelében a madártan szakemberei megfigyelték, hogy a vándormadarak az idén sokkal később, vagy egyáltalán nem keltek útra. Október elején megfigyelték a kakukokat, amelyek más években már augusztusban vándorútra szoktak kelni. Megfigyelték néhány szarkát, amint fészket kezdtek építeni, ez pedig az ornitológusok szerint ebben az évszakban egészen ritka természeti jelenség. Ebből arra következtetnek, hogy az idén különösen enyhe tél várható.

Zsidó istentiszteletek, a statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje október 13-20 napjára: Szukkot Sátoros ünnep I. Szerda este mindkét templomban 4.35 órakor, csütörtökön reggel 7, délelőtt a Kápolnási utcában ifjúsági 10, a Deák Ferenc utcában 10.30, délután mindkét templomban 4. — Szukkot Sátoros ünnep II. Csütörtökön este mindkét templomban 5.30, pénteken reggel 7, pénteken délelőtt a Kápolnási utcában ifjúsági 10, a Deák Ferenc utcában 10.30, Sábbát chol hámoéd, félünnep szombatja pénteken este mindkét templomban 4.30. Szombaton reggel 7, délelőtt a Kápolnási utcában ifjúsági 10, a Deák Ferenc utcában 10.30, délután mindkét templomban 4, este 5.35. Chol hámoéd, félünnep. Reggel mindkét templomban 6.15, este 4.45. Hósánná rábbá. Szerda reggel mindkét templomban 6, a Kápolnási utcában ifjúsági 8. Beszéd pénteken este a Deák Ferenc utcában Rabbiság.

G y á s z r o v a t

Marton György MÁV nyugbérés, HEV váltókezelő 62. évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a köztemető 3. ravatalozójából ugyanazon napon a Kossuth-utcai temetőből árszállított leánya hamvai mellé. Temetését Bartha vállalata végzi.

Ujabb bűncselekmények miatt őrizetbe vettek a regényesétu debreceni szélhámost

Szatmárnémetiben letartóztatták Fülöp Ferenc szabósegédet, aki nek hányatott élete valósággal regénybe illő. A kolozsvári születésű fiatalember Debrecenben nevelkedett s itt a reálisiskolában érettségét is tett. Ertelmiségű pályán azonban nem tudott elhelyezkedni és így kitanulta a szabómesaerséget. Fülöp Ferenc azonban hamarosan a bűn útjára tévedt. Csásás miatt a debreceni törvényszék őthonapi fogházra ítélte.

Büntetésének kitöltése után nem állott munkába, hanem éttermekben és vonatokon kéregetett, menekültnek adva ki magát. Püspökladányban elfogták a csendőrök és munkakerülésért háromhónapi fogházat kapott. Életének további részét homály fedi. Mit csinált, hol élt, nem tudott rá választ adni. Debrecenben az idegklinikán ápolták éveket. Itt Benedek professzor tanulmányozta az érdekes pszichopatologiai esetet. A klinikán rábíztak 190 pengőt, hogy ruhaanyagot vegyen. A pénz azonban elűszött. Valahogy feljutott Budapestre, de nem merde magát bejelenteni. Újra idegen tárgyakhoz nyult. Innen Győrbe vetődött, ahol szintén pénzt sikkasztott. Végül Szatmárra vetődött s itt meglopta egyik lakótársát. Elfogták és dr. Nagymajtényi Ferenc rendőrfogalmazó kihallgatta. Regényes vallomása után letartóztatták.

Feltámadt a ravatalon Velence egyik legszebb leánya. Velencében a 18 éves Carmela Bencaro, a város egyik legszebb leánya erősen meghűlt és hosszabb betegség után jobblétre szerendült. Hagyományos szokás szerint rózsával és szegfűkkel díszített kóporsóban ravatalozták fel. A háziorvos, aki a halál bekövetkezését megállapította, a ravatalhoz is element, hogy elbűcsüzzék a fiatal leánytól, akit gyermekkorra óta gondozott. Feltűnt neki ez alkalommal, hogy a holttest még nem mevededett meg. Jóllehet a leányon az életnek semmi egyéb jele nem mutatkozott, az orvos mégis gyantút fogott és kísérletet tett a fiatalin befecskendezésével. Néhány pillanat múlva a leány arca ismét kipirult, majd szemét is felnyitotta. Nyomban visszavitték ágyába. Állapota néhány nap múlva annyira javult, hogy az orvos véleménye szerint most már túl van minden veszélyen.

Ujságírók erdélyi tanulmányútja. Erdély három népi gazdasági szövetkezete, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület, az Erdélyi erdélyi tanulmányútra hívta a főváros és nagyobb vidéki lapok munkatársait. A meghívott újságírók kedden reggel érkeztek Kolozsvárra. Szerdán reggel utaznak el Kolozsvárról és több szolnoki dobokamegyei község meglátogatása után folytatják útjukat Marosvásárhely felé.

Öz. Kovács Jozsefne

Vilmányi Juliánna temetése szerdán 11 órakor lesz a diszteremből, református szertartással Gyászolják: gyermekei unokái és kiterjedt rokonsága, Lakás: Baross utca 1. szám. Temetését: Csúrka temetkezés rendzi.

Burgonya kiosztás

Az utóbbi időben beérkezett burgonyaszállományok lehetővé teszik, hogy a burgonyajegyek további szelvényeit is beváltssuk.

Ezért október hó 1-től a burgonyajegy 7. szelvényére kettő (2) kg. burgonyát lehet vásárolni.

A burgonyajegy 7. számú

szelvénye október 29-ig érvényes.

A burgonyát árusító kereskedők a beváltott 7. számú burgonyajegyvel október hó 30-án szombaton számolnak el.

Polgármester.

— A tankerületi főigazgatók értekezlete hétfőn kezdődött a kultuszminiszteriumban. Az értekezleten Stolpa államtitkár elnököl.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az 1944-45 évi kenyérgabona beszolgáltatási kötelezettség szabályozása

Az 1944-45. évi termelési és beszolgáltatási kötelezettség szabályozása tárgyában a kormányrendeletet bocsátott ki. Eszerint a közellátási miniszter a termelőt a kataszteri tisztajövedelem minden aranykoronája után az 1944. évi termésből különféle termények, továbbá meghatározott termékek élő és vágott állatok beszolgáltatására kötelezheti. A beszolgáltatási kötelezettség értéke búzaegységben lesz megállapítva. Az, aki beszolgáltatási kötelezettségben felül szolgáltat be terményeket, élő vagy vágott állatokat, a hatóságai aron felül külön térítésben részesül.

A kormányrendelet részbeni végrehajtásaként a közellátásiügyi miniszter úr 123.600/1943. K. M. számú rendeletében ki-

mondotta, hogy minden mezőgazdasági termelő köteles az 1944. évi terméséből az egész szántóterületének egy-egy aranykorona kataszteri tisztajövedelme után 10-10 búzaegységnek megfelelő 10-10 kg kenyérgabonát (búzá, rozsot, kétszerest) a közellátásiügyi miniszter által később megállapítandó módon és időben beszolgáltatni. A 3 aranykoronánál kisebb kataszteri tisztajövedelmű szántóterület minden kataszteri holdja után 30 búzaegységnek megfelelő 30 kg, a 20 aranykoronánál nagyobb kataszteri tisztajövedelmű szántóterület minden kataszteri holdja után 200 búzaegységnek megfelelő 200 kg kenyérgabonát kell beszolgáltatni.

Polgármester.

A nőiszabók szakosztálya a bérek betartásával, munkáscsábítási esetekkel, anyagelosztási kérdésekkel foglalkozott

A női szabók szakosztálya Zombor Károly elnöklésével tegnap este nagy érdeklődés mellett ülést tartott. Balogh László ismertette azt a rendeletet, mely a számlázást és a munkavállalók nyugta, illeték lerovását írja elő.

Ugyancsak Balogh László ismertette azokat a rendelkezéseket, melyek előírják, hogy a miniszteri rendeletben megállapított munkabéreket szigorúan be kell tartani. Műhelyellenőrök ügyelnek fel arra, hogy a munkaadók maradéktalanul betartsák-e a rendeletet. Szabálytalanság esetében az Iparoszsékek azonnal meg kell tennie a szükséges megtorló lépéseket. Bértülfizetést adni, munkásokat másfél elcsábítani nem szabad, büntetés, esetleg internálás járhat érte. A műhelyellenőrök kötelesek pártatlanul jelentést tenni, ha valahol visszaélést tapasztalnak.

Zombor Károly elnök külön hangsúlyozta, hogy bér-ráigéréssel senki ne hívja el más segítségét.

Több konkrét panasz hangzott el egyik fehéremű és ruhagyár ellen, munkáscsábítás és béltülfizetés miatt. A panaszok alapján megindítják az eljárást.

Balogh László ismertette a rendeletet, mely arról szól, hogy légiriasztás esetén ha egy óránál

több időt tölt az alkalmazott a munkahelyétől távol, azt azon a héten, vagy a következő héten pótolhatja és meg kell fizetni a hetibérért. Ha rendszer munkaidőbe nem lehet beosztani, akkor túlóradíjjal kell fizetni.

Tárgyalták a bélszakszabók körüli helyzetet. Most kutatják, mi lett azzal a bélszállal, mely nemrégiben érkezett kiosztás végett. A cernaelátás körül nehezebb lett a helyzet, mert 25 százalékkal kevesebb cernát kaptak.

Kéri az Iparkamart, járjon közbe, hogy megfelelő színű cernát küldjenek. Többben bejelentették, hogy nem jutnak faszénhez. Zombor Károly elnök bejelentette, hogy az Ipar-testület elnökségét kéri, eszközölje ki száraz, jó faszén kiutalását, illetve sürgesse meg a szállítást.

Balogh László végül arra kérte a szakosztály tagjait, hogy a hadiárva neveltetési alaphoz adakozásukkal járuljanak hozzá.

A hadbavonultak családjait külön havonként támogatják. Az árvák részére külön nem gyűjtöttek, hanem a havi önkéntes adományokból 500 pengőt adtak a hadiárva alapra.

Több szakmai ügy letárgyalása után az ülés az elnök zárószavaival ért véget.

Legkisebb munkabérek az áruvarozó és szállítmányozó iparban

Október 18-ától kezdve — mint ezt a Budapesti Közlöny közhírte — a kereskedelemügyi miniszter megszabta a legkisebb munkabérek az áruvarozó és szállítmányozó iparban. A fizetések megállapítása az állati erő felhasználásával üzött áruvarozó iparra, a közhasználatú áruva-

rozó gépjárművállalati iparra, a bűtorszállító iparra és végül a szállítmányozó iparban nem tisztviselői munkakörben foglalkoztatott alkalmazottakra vonatkozik.

Debrecenben az új munkabérek a következők:

Olyan kocsisok hetibére, akik

egylovas kocsit vezetnek, 26 P, kétlovasé 30 P. Ezek a fizetések olyan kocsisokra értendők, akik bűtorszállítással, vagy közraktárba szállítással foglalkoznak.

Egyéb fuvarozással, építőanyag, tüzelőanyag stb. fuvarozással foglalkozók közül egylovas kocsis hetibére 23 P, kétlovasé 26 P, kordélyé 26 P, kordélyt vezető 50 évet betöltött kocsisé 23 P.

Gépjárművezető két évnél kisebb gyakorlattal 37.50 P, kettő és két évnél több gyakorlattal 42 P a hetibére.

Rakodómunkás, raktári munkás hetibére 26 P.

Kocsikísérő munkásnak, akinek munkaköre kizárólag a járóműre és a rakományra való ügyelés, hetibére 19.50 P.

Istállószolgának hetibére 23 P. Irodaszolga, házi溶zsolga, álliszt, küldőne, kapus, telepőr, takarító hetibére 17 P.

Kisegítők napibérei: Kocsisnak 5.80 P, gépjárművezetőnek 8.10, rakodómunkásnak, raktári munkásnak 5 P, kocsikísérő munkásnak 3.76 P.

Félnapibér: kocsisnak délelőtti (vagyis 12 óra előtti) időre, délutáni (vagyis 12 óra utáni időre) 3.48 P, illetve 2.78 P.

Gépjárművezetőnek délelőtt 4.88 pengő, délután 3.90 pengő.

Rakodómunkásnak, raktári munkásnak délelőtt 3 P, délután 2.40 pengő.

Kocsikísérőnek délelőtt 2.26 P, délután 1.80 P.

A félnapnál rövidebb idejű foglaltság félnapnak számít.

Ha 30 kilométeren belül kell fuvarozást teljesíteni a telephelyen kívül: nappali időre kocsisnak 1.74, gépjárművezetőnek 2.74, rakodómunkásnak 1.50, kocsikísérő munkásnak 1.14, éjjeli időre kocsisnak 2.32, gépjárművezetőnek 3.24, rakodómunkásnak 2.—, kocsikísérő munkásnak 1.50 P pótdíj jár.

Ha 30 kilométeren túl kell fuvarozást teljesíteni, akkor nappal kocsisnak 2.88, gépjárművezetőnek 4.04, rakodómunkásnak 2.50, kocsikísérőnek 1.88 P pótdíj jár.

Ugyanitt éjszakai időre kocsisnak 4.42, gépjárművezetőnek 6.20, rakodómunkásnak 3.84, kocsikísérőnek 2.88 P jár pótdíj címén.

Gépjárművezetők a telephelyen túlterjedően egy hétnél hosszabb idejű foglalkoztatás esetében esetenként külön megállapodás szerinti kell a pótmunkabért fizetni.

Debreceni állatvásár

A hétfői sertésvásárra csak néhány sertést hajtottak fel, összesen 161 darabot, melyből eladásra került 80 darab a hivatalosan megállapított árakon.

Választott malac páronként 120—170 P. Keeske: felhajtás 6, eladva 2 drb. Ára darabonként 130—240 P. Ló: felhajtás 231 drb, gazdát eszerint 98 drb. Árak: vágó-ló 190—510 P, silány igásló 370—650, közepes 660—1550, jó 1550—2800 P.

Szarvasmarha: felhajtás 312, melyből eladásra került 153 drb. Árak: I. r. vágóokör 220 fillér élősúlykilogrammonként. II. r. 200, III. r. 180, esontoznivaló 150. I. r. bika 215, II. r. 195, III. r. 175, esontoznivaló 145 fillér. I. r. tehén 210, II. r. 190, III. r. 170, esontoznivaló 150 (6 százalék levonással). I. r. vágóborjú 240, II. r. 210, tinó, ökör

240—320 fillér élősúlykilogrammonként. Fejőstehén darabonként: 950—2200 P-ig.

Irányzat lanya.

Szerkesztői üzenetek

Sallay János, Köszönjük lelkes, szép írását. Kár, hogy nem hamarabb küldte be, most már, mivel elmúlt október 6-ika, nem célszerű visszatérni. Alkalmilag hasonló szép gondolatokkal keressen fel.

V. Antal, A burgonyaeállításai kapcsolatban kifejtett ötlete igen helytálló. Mint látható, fokozottabb mértékben történik a burgonyakiosztás.

SPORT

A DVSC Ujvidéken játsza legközelebbi bajnoki mérkőzését

A DVSC csapata vasárnap Ujvidékre utazik, ahol az UAC csapatával játsza le a bajnoki mérkőzését. A mérkőzés favoritja a debreceni csapat, mely minimális veresége ellenére a legjobb benyomást keltette Nagyváradon is. A fővárosi sajtó is nagy elismeréssel emlékezik meg a debreceni csapat teljesítményéről. A debreceni vasutasok tegnap könnyebb erőnléti edzést tartottak, ma azonban Mór edző vezetésével kétkapus edzés lesz. A DVSC még pénteken elutazik Ujvidékre, ahol a mérkőzést Keményvári játékező vezeti.

Az NB. I-ben vasárnap a következő bajnoki mérkőzéseket bonyolítják le: DIMÁVAG—Szolnok, vezeti: Rengei, Kolozsvár—Ferencváros, vezeti: Székely. — Elektromos—BSZKRT, vezeti: Szigeti, Ujpest—Szegedi VSE, vezeti: Pusztai, SALBTC—Nagyvárad, vezeti: Vass Antal, Kispest—Vasas, vezeti: Palásti, Gamma—Csepel, vezeti: Farkas Iván. Ujvidék—DVSC, vezeti: Keményvári.

Az NB. II-ben lejátszott mérkőzések érdekesebb eredményei a következők: BVSC—MNMKTE 5:1. Nagybányai SE—Bethlen Gábor SE 3:0. MSE—Kásc 3:1. Törökvs—Szentlőrinci AC 2:2. Szegedi AK—Makói VSE 3:1. Z. Danuvia—Ujsegedi TC 6:1. Rusj—Csepeli MOVE 4:1. Pénzügy—Ungvári AC 0:0. Haladás—MÁVAG 2:2.

A góllövőlistán továbbra is Zsengeller vezet 12 góggal, utána következik Egresi 9, 6 gólos: Mike, Sárosi III. Szabadkai, Vincze (SALBTC). 5 gólos: Csuberda és Váczi.

Jól sikerült az egyetemisták és a gazdaszok kétnapos atletikai versenye

Szombaton és vasárnap az egyetemi sporttelepen bonyolították le a DEAC karok közötti és DGASE évfolyamok közötti atletikai viadalt. A két napon át tartó verseny részletes eredményei a következők:

A DEAC karok közötti atletikai viadalának versenyszámjai 100 méteres síkfutásban 1. Berta Tibor 11.7 mp. 2. Kisfaludy 12 mp. 3. Marjay 12.1 mp. 400 méteres síkfutásban 1. Berta Tibor 57.4 mp. 2. Marjay 58 mp. 3. Kerégyártó 58.6 mp. 1500 méteres síkfutásban 1. Kiss Ernő 4 perc 41.5 mp. 2. Berta Tibor 4 perc 41.8 mp. 3. Mayer 6 perc 00.8 mp. 110 méteres gátfutásban: 1. Berta Tibor 19 mp. 2. Mayer 23.2 mp. 3. Rác 27.8 mp. Magasugrásban 1. Berta Tibor 160 cm. 2. Kortvélyessi 150 cm. 3. dr Futó 150. Távolugrásban: 1. Berta Tibor 620 cm. 2. Kortvélyessi 582 cm. 3. Kisfaludy 573 cm. Rúdugrásban: 1. Tolvaj László 270 cm. 2. Berta Tibor 220 cm. 3. Kortvélyessi 150 cm. Súlydobásban: 1. Rác 10.64 cm. 2. Nádler 10.50 cm. 3. Berta Tibor 10.20 cm. — Diszozvetésben: 1. Rác 30.90 cm. 2. Nádler 29.82 cm. 3. Mayer 29.30 cm. — Gerelyhajításban 1. Balogh Béla 35.92. 2. Nádler 35.35 cm. 3. Tolvaj 33.12 cm.

A DEAC tízes küzdelmi bajnoka Berta Tibor orvostanhallgató lett 4643 ponttal. 2. Rác Kálmán orvostanhallgató 2868 ponttal. 3. Mayer János bölcsészettanhallgató 2783 ponttal.

A karok közötti versenyben az orvostanhallgatók győztek 2. Joghallgatók. 3. Bölcsészettanhallgatók.

DEBRECZEN 7. OLDAI 1943 X. 13.

A DGASE évfolyamok közötti atletikai versenyének részletes eredményei a következők: 100 méteres síkfutásban: 1. Mándi 12.7 mp. 2. Galgóczy 12.7 mp. 3. Horváthy 12.9 mp. — 400 méteres síkfutásban Erdős 1 perc 00.2 mp. 2. Galgóczy 1 perc 01.2 mp. 3. Perisich 1 perc 01.6 mp. — 1500 méteres síkfutásban 1. Erdős 5 perc 15 mp. 2. Barts 5 perc 15.2 mp. 3. Kovács Károly 5 perc 17 mp. — 110 méteres gátfutásban 1. Kovács Károly 21.2 mp. 2. Galgóczy 28 mp. — Magasugrásban 1. Germartz 150 cm. 2. Bodnár Miklós 145 cm. 3. Erdőhádi 145 cm. — Távolugrásban 1. Mándi 560 cm. 2. Germartz 522 cm. 3. Galgóczy 511 cm. — Rúdugrásban 1. Galgóczy 280 cm. 2. Kovács Károly 220 cm. 3. Horváthy 180 cm. — Súlydobásban: 1. Nagy János 10.10 cm. 2. Pogány 956 cm. 3. Galgóczy 936 cm. — Diszozvetésben 1. Molnár 32.40 cm. 2. Mándi 30.10 cm. 3. Pogány 26.72 cm. — Gerelyhajításban: 1. Molndi 38.57 cm. 2. Mándi 38.00 cm. 3. Pogány 37.39 cm.

A DGASE tízes küzdelmi bajnoka Galgóczy János I. évfolyam bel hallgató lett 3206 ponttal. 2. Kovács Károly I. évfolyam 3116 ponttal.

Az évfolyamok közötti versenyben első lett az I. évfolyam. 2. a III. évfolyam. 3. a II. évfolyam.

A verseny mintaszertű megrendezése és zavartalan lebonyolítása vitéz Hadházy Dező egyetemi testnevelési tanár érdeme.

A leventebajnokságban a lejátszott bajnoki eredmények a következők: Debreceni LE—Hajdúhadházi LE 7:0. Hajdúszoboszló LE—Hajdúsámsoni LE 10:0. Vértess—Derecske 2:2. Nádudvar—Kunmadaras 12:0. Monostorpályi—Sáránd 9:2. Hajdúnánás—Balmazújváros mérkőzést Hajdúnánás javára igazolták, mert a bősörményiek elkésve jelentek meg a pályán.

A DEAC férfi és női kosarasai november közepén játszó a szegediek ellen a visszavágó kosárlabda mérkőzést Szegeden.

A DVSC rendezésében négyes kézilabdaviadalmra kerül lebonyolításra vasárnap Debrecenben. A négy csapat a Testvérség, a DVSC, Tiszaföldvári LE és a budapesti VIII. ker. LE.

Az NB III. Szamosviedéki osztályában vasárnap a következő bajnoki mérkőzéseket játszik le a csapatok: Villanygyár—Szatmárnémeti SE. Szatmárnémeti Törökvs—DVSC II. Püspökkladányi MÁV—Nagybányai Petrózsy. Nagyvárad MÁV—Nagykárolyi AC. Nagyvárad Törökvs—Szatmárnémeti VSE. Jászerecsés—Ermihályfalvi LE.

Az amatőrbajnokságban vasárnap DEAC—Tiszthelyettesek DMTE—Mátészalkai LE. Villanygyár—Nyiregyházi VSE. — Püspökkladányi MÁV—Derecskei MOVS. Bihari Turul—MOVE Szabolcs. Karcagi Levente—Hajdúböszörményi ISE játszanak.

A Karcagi Levente vasárnap 30:0-ra győzött a 8 emberrel kiálló Püspökkladányi MÁV II. együttese ellen. A szövetség szigorú vizsgálatot indít és példás büntetésben részesíti a ladányi együttest. Eddig száz pengő pénzbírságot kapott és a legközelebbi mulasztás esetén NB. csapatát törlik a további küzdelmekből.

Körössy Antal vezette vasárnap a MOVE Szabolcs—Akna-szilitániai BTE NB. III-as mérkőzést, melyen a nyiregyháziak győztek 4:0-ra. Körössy kifogástalanul, mintaszertűen vezette a mérkőzést.

Nagy Vince, a Testnevelési Főiskola debreceni tanulója, a vasárnapi német—magyar atletikai versenyen a 800 méteres síkfutásban 1 perc 54.4 mp-es kiváló időt futva a második helyen végzett. A nap legkiemelkedőbb eredményét Pelsőci érte el, aki a 200 méteres síkfutásban 21.6 másodpercet szaladt.

Kelet atlétai vasárnap Nagyváradon Délkelet legjobbjával szemben veszik fel a küzdelmet és küzdenek a pontversenyes versenyben. A Kelet együttesét Czuma Ferenc kerületi vezető vezeti Nagyváradra.

A hadtest levente szabadfogású birkozóversenyén a hadtest legjobbjai indulnak. Az előmérkőzések délelőtt 9 órakor, a döntők délután 5 órakor kezdődnek.

A debreceni vasárnapnak három

Bortermelők figyelmébe!

Minden mennyiségű bort, mustot megvásárolók a legmagasabb napi áron. — Beszállításhoz hordót adok.

Pótor László
bornagykereskedő.
Debrecen, Hatvan-u. 35.

SESZTINA LAJOS vasnagykereskedés DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 23.

Cégtulajdonosok:

Sesztina Nagybakay Jenő és
Nagybakay Antal

Ipari, mezőgazdasági és háztartási vasáru cikkek nagy raktára
Lég- és gázvédelmi cikkek beszerzési helye.

NB. I. csapata lehet jövőre. Az NB. II. csoportjában a bajnoki táblázatán a Keleti csoportban a Nagybányai SE, az Északi csoportban az Ungvári AC vezet, — úgyhogy lehetséges, hogy jövőre a debreceni kerületnek három NB I-es csapata lesz, a DVSC, Nagybányai SE és az Ungvári AC együttesében. A Déli csoportban a Szegedi AK, a nyugati csoportban a Soproni VSE vezet.

Az NB III. szamosvidéki csoportjában a vasárnap lejátszott bajnoki mérkőzések eredménye a következők: Petrozsény-Nagyvárad MÁV 1:0. Villanygyár-Szatmárnémeti VSE 1:0. DVSC II.-Jószerecsent 5:1. Püspök-ladányi MÁV-Szatmárnémeti

Törekvés 0:0. Nagykarolyi AC-Szatmárnémeti SE 3:2. Nagyvárad Törekvés-Ermihályfalvi LE 2:1.

Az SZVSE-DEAC női kosárlabdamerkőzésről írt beszámolóink alkalmával szedési hiba folytán Barabás Magda helyett Darabos Magda jelent meg.

Heti bizonyítvány a DVSC-NAC mérkőzésről az alábbi osztályozást adja: Labdakezelés NAC 9, DVSC 7, Erőnlét NAC 9, DVSC 8, Összjáték NAC 9, DVSC 7, Gyorsaság NAC 9, DVSC 9, Rendszer NAC 9, DVSC 8, Taktika NAC 8, DVSC 7, Fejgyelem, sportszerűség NAC 9, DVSC 6, Lelkesedés NAC 9, DVSC 9.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

GALOCSY legrégibb magannyomozó megfigyelési, nyomozási diszkriminációs eredmények. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72

JANOSSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 71. Telefon: 23-78. 54-764 11. 9.

KOSZTOLÁNCZY magannyomozó irodája, bizalmasan megfigyel, s nyomoz. Lorántffy u. 19. —1519 10. 31.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

ÜZLETVEZETŐ alkalmasított keresek, — kaucióval. Hadőrzvény elnyben. Cim a kiadóban. 2-785

FÜSZERES segédet felveszek, Volentik, Piac u. 35. sz. 2-1586

GYERTYAGYÁRBA egy munkabíró fiú felvétetik Nap u. 4. 2-780

SÜTŐDÉBE kifutófiút felveszek, Virág u. 1. sz. Kányási. 2-1587

HAZMESTERI ALLÁS FÉRFI (29)

HAZMESTERNEK nyugdíjat felveszek, a családját nyulászatomban foglalkoztatom. Jelenleges reggel 8-9-ig és délután 3-4 óráig. Deák Ferenc u. 6. szám emelet. 29-752

IRODAI FÉRFI (32)

IRODAI, vagy más elfoglaltságot keres délutánra italemler. — „Leikiismeretes” jelgére. 32-790

IPARI FÉRFI (33)

SZABÓSEGÉDET és kizilányokat felveszek, Tegdes János püspöki palota, Kálvin-tér. 33-1996 11. 20.

ASZTALOSGÉDEK, tanuló fehér munkára azonnal felvétetnek. — Burgundia 6. 33-709

ÜGYES női szabósegédet és tanulóleányt felvesz Fisch, Piac u. 44. 33-767

CIPÉSZ munkás felvétetik Dregán, Arany János u. 1. 33-754

SZABÓSEGÉDET és kifutót felvesz Fábán, — Kálvin tér 11. 33-787

FIATAL segédmunkást azonnali belépésre felveszünk Piac u. 49. szám, nyomda. 33-783

ELSŐRENDE retusórnék negatívot darabszámra kiad Berzékli műterem. 33-774

TANULÓ FIÚ (64)

FODRASZTANULÓNAK leányt vagy fiút fizetéssel alkalmazok. Horgonyi, Szoboszlói-út 4. Telefon: 39-51. 64-1932

VILLANYSZERELŐ tanuló és kifutófiút felvesz Fazekas, Péterfia u. 42. sz. 64-771

ASZTALOS tanuló és napszámotfiút felvesz Ábel, Homok u. 62. 64-762

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓFIÚT állandó alkalmazásra azonnal felvesz MONE Rt. Piac u. 41. 49-760

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI (1)

NEGY polgári végzett, s jelenleg gimnáziumi magántanuló, irodai munkát vállalna. Cim a kiadóban. 1-744

KERTÉSZ kiváló szak tudással állást keres — Konyha, virágkertetész szőlő, stb. önállóan dolgozó vagy vezető kertész. A mai viszonyok között ennek hasznosítását vállalom. Gebel József István gözmalom. 1-742

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGETS (4)

HETENKÉNT egyszeri takarításra rendes aszszonyt azonnal felveszek Éden szálloda. 4-689

KIFUTÓLEÁNYT, 15-16 éveset, fogtechnikai laboratóriumba felveszek, Honig, Csapó u. 23. sz. 4-1585

GYERTYAGYÁRBA 2 munkásleány felvétetik, Nap u. 4. 4-730

TANULÓLEÁNY (63)

TANULÓ lányokat felvesz Erdős Endre fodrász Rákóczi u. 41. 63-1579

KIFUTÓ LEÁNY (47)

16 ÉVEN aluli leány, — vagy fiú felvétetik, zsák üzlet, Piac u. 6. 47-765

KIFUTÓ lányok felvétetik Csapó u. 10. szám Tóth szabó az udvarban. 47-782

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

JOB mindenes főzőnőt 15-éves felvesz Berzékli, Piac u. 38. 30-773

JÓ bizonyítvánnyal rendelkező főző mindenest keresek Munkácsra, két tagú úri családdhoz. Jelenleg: Csapó u. 18. I. 2. 30-1588

BEJÁRÓNÓ (8)

FŐZNI tudó bejárónó, azonnalra felvétetik — Csapó u. 65. 8-1414

MEGBIZHATÓ mindenek bejárónót idősebb házaspár felvesz Homokkert Szoboszlai Papp István u. 29. 8-751

ALKALMAZÁST NYER NŐ (3)

ÁLLAMVIZSGÁZOTT gyors- és gépirónó állást keres azonnalra. — Cim a kiadóban. 3-738

ÜZLETI AJANLAT (67)

TOROTI gramofonmezépt 250 et fizetek Villanykörte csere 30 t. Biro, Hunyadi u. 22. 67-33 11. 20

ÉRTEKES vásznaiból selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, nimezzük agy neműt, fehérneműt, függönyeit. Megrendelünk anyagait külön bebiztosított Fávont, Csapó u. 24. 67-573 12. 31.

RADIOAMATOROK

hangszórók, trafók, kondenzátorok, varnikapok, potenciometerek, használt alkatrészek kaphatók kolcsónok porzivót, gramofont. Soltész, Kálvin tér 2. 67-144, 10. 31

SIRKOVÉK műköböl és termésköböl, meszsalak gyümölcsösök, reszerek, pirossalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni műkögyárnál Fűrdő u. 2. sz. 57-279 vv.

BUNDAJAI most készíttesse, alakíttassa katonai Vilmos szűs mesternél, Simonffy 2. Telefon: 12 32. 67 157, 12. 12

GYÖNYÖRÜ kabátok, s kosztümök pontosan készülnék „Tildi” divatszalonban. Rákóczi u. 11. 67-1783 11. 1.

SZORME bundákat javítok alakitok festek veszek, eladok, Kövöry szűsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11 31

OSZI szövetek érkeztek, melyekből férfi ruhákat készít Tegdes János, püspöki palota. 67-1996 11. 20.

CIANOZ vizsgái, zsi siktelent felölösséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67 606 11. 4

HASZNALT opákát veszek, javítok, eladok. — Schiffmann Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3.

CIANOZTASSON Családciánózó vállalattal Lakásvizsgálások felölösséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27. 67 269 10. 13

LEGOLCSOBAN fest, tisztít, Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztépület. 1900 vv. 67-144 10. 31.

KÖLCSÖNZÖK, veszek porzivót, gramofont. — Kerékpárosoknak ajánlok: dinamofejtet, elem-lámpát, hátfényt, sárhányót, pumpát, csontolat, vitrin, tálaló, eladó, Mezsza u. 7. 9-763

ÜZLETI KERESLET (66)

FOLLAT legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyűjtő-telep, József kir. herceg u. 71. 66-1583

DIÁK FELJES ELLATÁSRA

DIÁKLEÁNYT, lakásra, kosztra felveszek, Erzsébet u. 14. sz. második ajtó. 12-789

ELELMISZER, ITAL (18)

ARANYPARMEN Jonathán, Batul stb. alma kapható termelőlél mászatételeiben is, Ungvár u. 4 pavillon-laktanya mellett. 18-892 10. 24.

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

REGI ekszereket, ezüstöt, briliánsat, magas aron veszek Ekszer ja vitas, Pollak aranyműves, Hatvan u. 2. 19 527 11. 29

ARANYA ezüstöt, briliánsat ekszeri napiáron veszek. Szelecsenyi Sas u. 2. 19 495 11 27

ARANYA ezüstneműt, ekszereket, napi áron vesz Pakacs Sandorné Piac u. 56. 19 1872 11 14

TÁRS (61)

JÓL jövedelmező üzlet csendestársat keres. — 50-60.000 jellegre pontos címet kérek a kiadóban. 61-681

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

ELADÓ National pénztárgép, 5 soros, Megtekinthető MÁV műhely vendéglőjében. 7-1571

SEGÉDMOTOROS Csepel, sárgatankos kerékpár eladó. Hatvan u. 41. sz. 7-673

EGY kerékpár és gramofon lemezzel eladó. Piac u. 75. sz. 7-758

ELADÓ új női sülyeszűs Csepel varrógép, — Klapka u. 29. 7-757

MOTORKERÉKPÁR Wanderer 100 km. teljesen új állapotban sürgősen eladó. Honvéd u. 1. Helyőrségi gyógyszer-tár. 7-756

PUCH 200-as, kifogástalan állapotban, prima gumikkal eladó, Kassa út 33, népfürdővel szemben. 7-753

RADIO (58)

ELADÓ Standard 2+1 rádió, Arany János u. 53. varroda. 58-788

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát kitűnő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28 624 5 3

ZONGORA, bécsi remek hangú, kitűnő fatüléssel kályha eladó. Hadik utca 20. Egyetemi sporttelepénél. 28-770

RÖVID

RÖVID barna zongora eladó. Szepességi u. 35. második ajtó. 28-770

BÜTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYÜ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1. udvarban. 9 645 11 29

NINCSEN fényes kirkatunk, bútorolt olcsón adunk. Piac u. 71. szám, udvarban. Brilliné. 9-1484 1. 8.

MODERN pár éves teljesen jó állapotban lévő vegyesüzlelésű 5x2,5x9 csempés hibátlan, nagyobb szobába való cserépkályha eladó. Domokos Lajos utca 6. vv 46-1786

MODERN hálószoba bútor eladó Nap u. 15. 9-1576

SZÉP bútor akar vásárolni? Számítását Lőcsei bútorüzletében megtalálja. Eötvös 66. 9-886 11. 30

HASZNALT bútorokat irrodaberendezést, wert helmkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Verő, Csapó u. 10. szám. 9-737 11. 13.

EGY sötét dió teleháló, 3000 pengőért eladó. — központi egyetemhez közel, Andrássy 69. dr Szász villa. 9-778

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

FÜSZERÜZLET jömenetelű, áruval, berendezéssel eladó, esetleg áru nélkül berendezéssel kiadó, vagy berendezés magában olcsón eladó. Ipar hányában annak beszerzéséig iparom átengedem. Homok utca 128 4 ik ajtó. 6-1782

FÜSZERÜZLET, 12 éve fennálló, jömenetelű, áruval, berendezéssel sürgősen eladó. Esetleg árú nélküli kiadó Berendezés egyedül is sürgősen eladó. Más elfoglaltság miatt Bercsényi u. 8. sz. 6-1783

JÓL bevezetett hölygfodrázat iparai bérbeadó. Cim a kiadóban. 6-713

ÁTADÓ jóforgalmú fűszerüzlet, korlátolt italmérséssel együtt, betegség miatt azonnal, Cim a kiadóban. 6-1582

EGY jóforgalmú fűszerüzlet sürgősen eladó — vagy berendezéssel és áruval is eladó, Cim a kiadóban. 6-1584

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

KIADÓ konyha helyiség, Fülöp u. 31. 45-750

LAKÁSCSERE (53)

LAKÁSBÓL cseréllek 4 szoba, konyha, fűdőszoza, gáz, víz villany szintén kötétt bérű 2-3 szobás kertes, lehetőleg külön udvar, ki a költségemet fizeti. Központ jelige. 53-1471

LAKÁSI KERES (52)

LEHETŐLEG a központban különbejárattú bútorozott szobát keresek, központi fűtés előnyben. Válaszokat „állami tisztviselő” jellegre a kiadóba kérek, 52-830 vv.

BEKÖLTÖZHETŐ szoba, konyhás lakásért egyévi lakbért előre fizetek, Esetleg száraz, világon pince is megfelel. 52-764

BÜTOROZOTT SZOBA (10)

EGYSZERÜBB bútorozott szobát, konyha használatra keresek. — „Csöndes” jellegre a kiadóba, 10-791

ELVESZETT (13)

ELVESZETTTEM Csapó u. elején Tarr Sándorné, Tarr Lenke névre szóló cukor és zsír jegyeek. Megtaláló jutalom ellenében adja le Széchenyi u. 18. szám alatt. 13-781

FELKÉREM azt az aszszonyt, aki Jókai u. 34. szám alatt átvett egy fekete kiszabott zakót, — hozzávalóval együtt anánál is inkább hozza be Csapó u. 6. sz. alá Lebovitshoz, mert megismerem és átadom a rendőrnök. 13-776

VEGYES (68)

HÁLÓ M tehén tejhaszonra kiadó. Ertekezni a Debreczen, kiadóhivatalában József kir. herceg utca 1., a kiadóhivatali főnökkel. 68-1298

PATKÁNYFOGÓ kutyát keresek megvételre Ajánlatot és címetek „Patkányfogó” jellegre kérem a kiadóba. 68-1556

VADÁSZTERÜLET villamosmegállónál azonnal kiadó, gentlemennek Címem a kiadóban. 68-777

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való szírt szappanra cecserék Pál János szappanosmester. Kőcsey u. 8. átveheti. 13-1924

HASZNALT RUHA, CIPŐ (69)

ISZTA gyapjú fekete női kabát, vékony alakra eladó. Pápay József u. 12. sz. (Poroszlay út 26 sz. mellett). 69-1459

EXTRA-nadrág, cipővel kifogástalan állapotban eladó. Mák u. 4. 69-1424

MODERN gyászruhák, kalapok fátyollal, fekete 37-es cipő eladó Rákóczi u. 20. kapualatt, balra. 69-784

ELADÓ egy alighasznált fekete férfi télikabát, Vigkedvű Mihály u. 43 sz. utcai lakás. 69-779

PÉZSMAHAS bunda, jó állapotban, nyulánk termetre eladó Lédy kálapszalonn Szent Anna 6. 69-743

GYERMEKKOCSI (27)

JÓKARBAN levő fehér mély gyermekkosci alighasznált női cipők eladók Kossuth u. 23. I. emelet. 27-735

ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOK (20)

HASZNALT tetőnad eladó, Csapó u. 19. Friedmannál. 20-786

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

JOÁLLAPOTBAN levő kétégős gázrezsőt keresek megvételre. Címet kérem a kiadóba leadni. 37-1458

SZOBANÖVÉNY

alá keresek körülbelül 70 cm.—1 m. magas kis asztalkát. Cim a kiadóban. 37-745

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

SZERSZÁMFÁNAK 20 darab 5-6 méteres akácfa eladó. Arany János 33. 36-749

SZÉP fikusz, filodendronok név- és születésnapokra igen alkalmas ajándék, még kaphatók. Hatvan u. 24. 36-1777

HASZNALT cinezett fűrdőkád eladó. Komlóssy út 8. sz. 36-747

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

ELADÓ csutkaszár 150 kéve Bocskai-tér 7. sz. Waskovits István. 25-736

GAZDASÁGI ESZKÖZ

BOROSHORDÓ, szőlőprés eladó. Ugyanott javítás készül. Nap u. 4. 25-724

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, koscsik szekerek alkatrészek állandóan raktáron. Árúit, becserél vásárol, vitez Nagy János. Hatvan u. 41. telefon: 26-19. 24-1811 12 4

SZŐLŐPRÉS, csavar, szőrőrosta, vetőmag-csávázó hordó, rögtörő szőgshenger eladó. — Hatvan u. 41. 24-674

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE (38)

VILLÁT, vagy kertes házat sürgősen vennék. Professzor jellegre a kiadóba. 38-665

INGATLANFORGALMI IRODA (40)

RAKÓCZI utcánál, Búsi u. 7 számú föblakásos, jókarban levő ház 80.000 P. Tökebefektetésnek is megéri. Azonnal beköltözhető családdal, istállóval, Kishegyési útnál 10.000 P. Eladásukkal megbizva Nagy Sándor ingatlaniroda. Csapó u. 27. sz. 40-768

ELADÓ HÁZ (17)

KÖLCSEY u. 14. sz. ház eladó. Megbizott dr. Haló ügyvéd, József kir. herceg u. 7. 17-695